

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY WITNICA**

NA LATA 2022-2027

OFICyna PROFILAKTYCZNA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
Metodologia opracowania Strategii.....	6
Podstawy prawne	8
Spójność z dokumentami strategicznymi.....	12
Dokumenty europejskie.....	12
Dokumenty krajowe.....	14
Dokumenty regionalne	15
CHARAKTERYSTYKA GMINY WITNICA.....	15
Położenie.....	15
Sytuacja demograficzna	17
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza.....	20
Edukacja i wychowanie	23
Kultura, sport i rekreacja.....	25
Opieka zdrowotna	26
Gospodarka mieszkaniowa	27
Bezpieczeństwo publiczne	29
Działalność organizacji pozarządowych.....	29
Pomoc społeczna.....	30
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	38
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	39
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	39
Wsparcie osób niepełnosprawnych	44
Zdrowie psychiczne	47
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych	49
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	54
Aktywność i integracja społeczna seniorów	58
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	63
Wsparcie osób z problemem ubóstwa	68
Problem przestępczości	73
Analiza SWOT	76

CZĘŚĆ PROGRAMOWA	79
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	80
Cele strategiczne i operacyjne	80
Ramy finansowe Strategii.....	95
System wdrażania Strategii	97
System aktualizacji Strategii	98
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	99
Monitoring.....	100
Ewaluacja	100
Wnioski i podsumowanie	101
BIBLIOGRAFIA	103
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	104
Spis rysunków.....	104
Spis tabel	104
Spis wykresów	106

Wykaz skrótów:

CIS – Centrum Integracji Społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna w Witnicy

MDK – Miejski Dom Kultury w Witnicy

MGKRPA – Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

MŚP – Sektor małych i średnich przedsiębiorstw

NGO – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, niktynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy³. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

³ Występujące w tekście sformułowanie „Gmina” dotyczy każdorazowo „Miasta i Gminy Witnica”.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową zawierającą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027 jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego. Określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Pozwoli to na zapewnienie mieszkańcom gminy Witnica dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego obrazu Gminy w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim okres jej obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Gminy, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- planowanie taktyczne (średniokresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;
- planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych⁴.

⁴ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, czy Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.P.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	<p>Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i głównych potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych.</p> <p>Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy jest Analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.</p>

2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów wskazanych w niej, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i NGO odpowiedniemu wspieraniu oraz wzmocnieniu potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania jej potencjału.

Podstawy prawne

Opracowanie całościowej, spójnej i wieloletniej koncepcji rozwiązywania problemów społecznych danej gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, który w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie oraz realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*” – dla gminy, natomiast dla powiatu „*opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*”⁵.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 11),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 54 z późn. zm.),
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057).

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 159),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1348 z późn.zm.),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 41),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 711),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 685).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 573),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 4),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 176),
5. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2085),
6. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 11 z późn.zm.),
7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 11),
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 11),
9. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.),
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 97 z późn. zm.),
12. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023,
13. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 38 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 159),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1472),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 322 z późn.zm.).

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych;
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;

- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁶.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem. Jej głównym celem jest: *tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym*⁶.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁷. W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:
 1. Wzrost zatrudnienia.
 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.

⁶ Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

⁷ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.

- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
 1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie.
 2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie.
 3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywne.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszym dokumentem strategicznym dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica jest Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego do 2030 roku wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubuskiego 2014-2020.

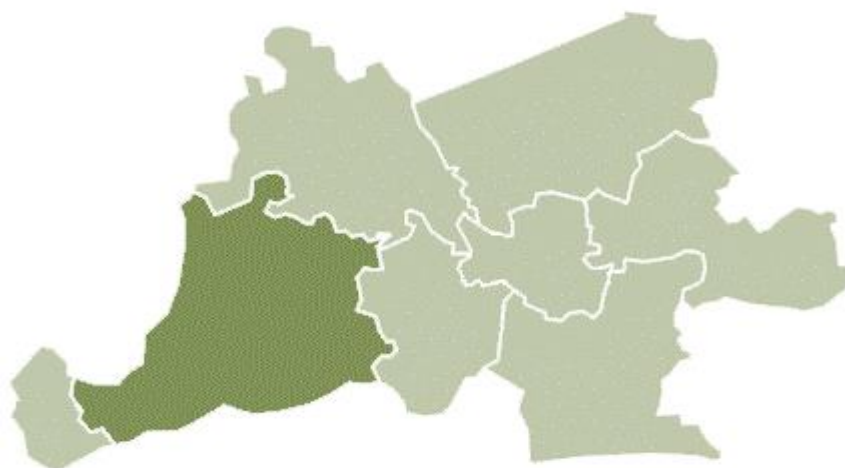
CHARAKTERYSTYKA GMINY WITNICA

Położenie

Witnica jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie lubuskim, w powiecie gorzowskim. Jej powierzchnia wynosi 278,25 km², w tym użytki rolne zajmują 44% oraz użytki leśne również 44%. Gmina stanowi 23,02%

powierzchni całego powiatu. Sąsiaduje z następującymi gminami: Bogdaniec, Dębno, Kostrzyn nad Odrą, Krzeszyce, Lubiszyn oraz Słońsk.

Rysunek 1. Położenie Gminy na mapie powiatu gorzowskiego

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Witnica_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Witnica_(gmina))

Administracyjnie gmina Witnica składa się z 19 sołectw: Białcz, Biańczyk, Boguszyniec, Dąbroszyn, Kamień Mały, Kamień Wielki, Kłopotowo, Krześniczka, Mosina, Mościce, Mościczki, Nowe Dzieduszyce, Nowiny Wielkie, Oksza, Pyrzany, Sosny, Stare Dzieduszyce, Świerkocin oraz Tarnówek.

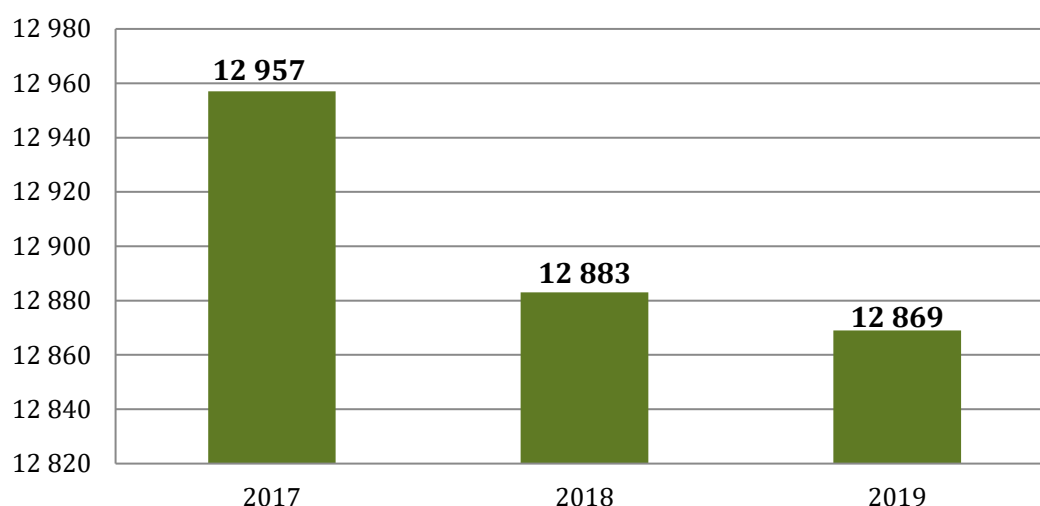
Rysunek 2. Położenie gminy Witnica na mapie Polski

Źródło: <http://mapa.livecity.pl/miasto/Witnica,0935794>

Sytuacja demograficzna

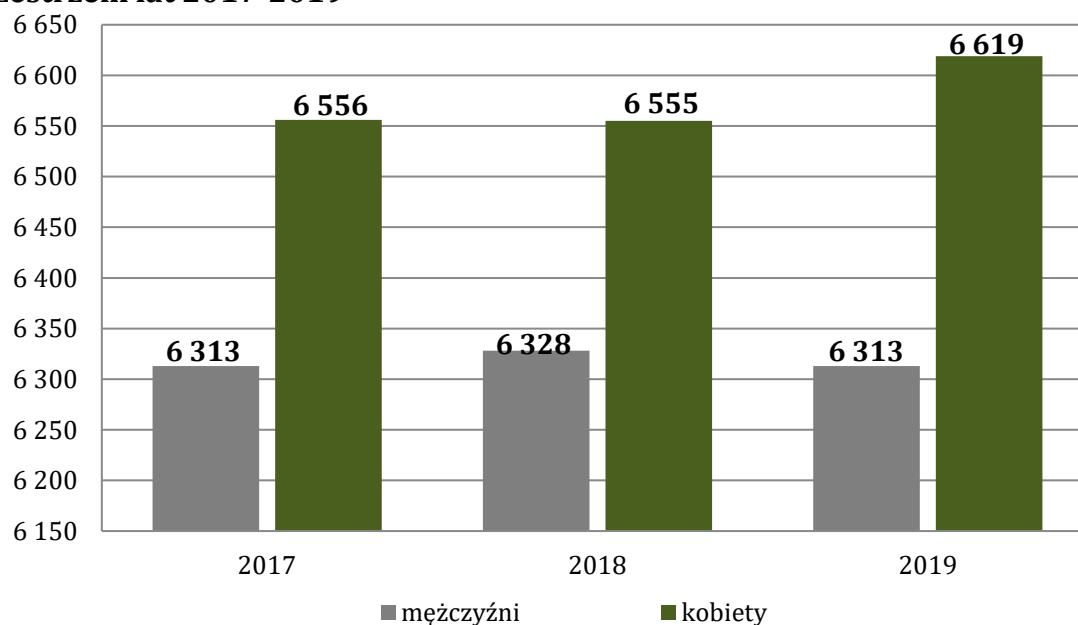
Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Witnica zamieszkuje 12 869 osób (stan na 31.12.2019 roku). W stosunku do 2017 roku liczba mieszkańców zmalała o 0,7%. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Witnica w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba kobiet zamieszkujących gminę Witnica jest niewiele większa od liczby mężczyzn – stanowią oni 49% ogólnej liczby ludności (6 313), natomiast kobiety 51% (6 619). Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 104, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Witnica na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w gminie Witnica ujemny i wynosi -38 (stan na koniec 2019 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -2,95 na 1000 mieszkańców. Jest to wartość mniejsza w porównaniu do wartości w całej Polsce, gdzie wynosi -0,9. Na przestrzeni lat 2017-2019 przyrost naturalny w gminie Witnica pogłębił się. Najmniejszy odnotowany został w 2019 roku, natomiast największy w 2017 roku, kiedy przyjął wartość -7.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
urodzenia żywe	136	124	115
zgony	143	150	153
przyrost naturalny	-7	-26	-38

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Witnica według ekonomicznych grup wieku w 2019 roku przedstawia się następująco:

- 18,4% jest w wieku przedprodukcyjnym – 17 lat i mniej;
- 63,0% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- 18,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w gminie Witnica. Na przestrzeni lat 2017-2019 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Udział osób w wieku produkcyjnym w porównaniu do 2017 roku zmalał o 1,2 pp. W nieznacznym stopniu zmniejszył się również udział osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2019 (w procentach)

wyszczególnienie	2017	2018	2019
wiek przedprodukcyjny	18,6	18,5	18,4
wiek produkcyjny	64,2	63,7	63,0
wiek poprodukcyjny	17,2	17,8	18,5

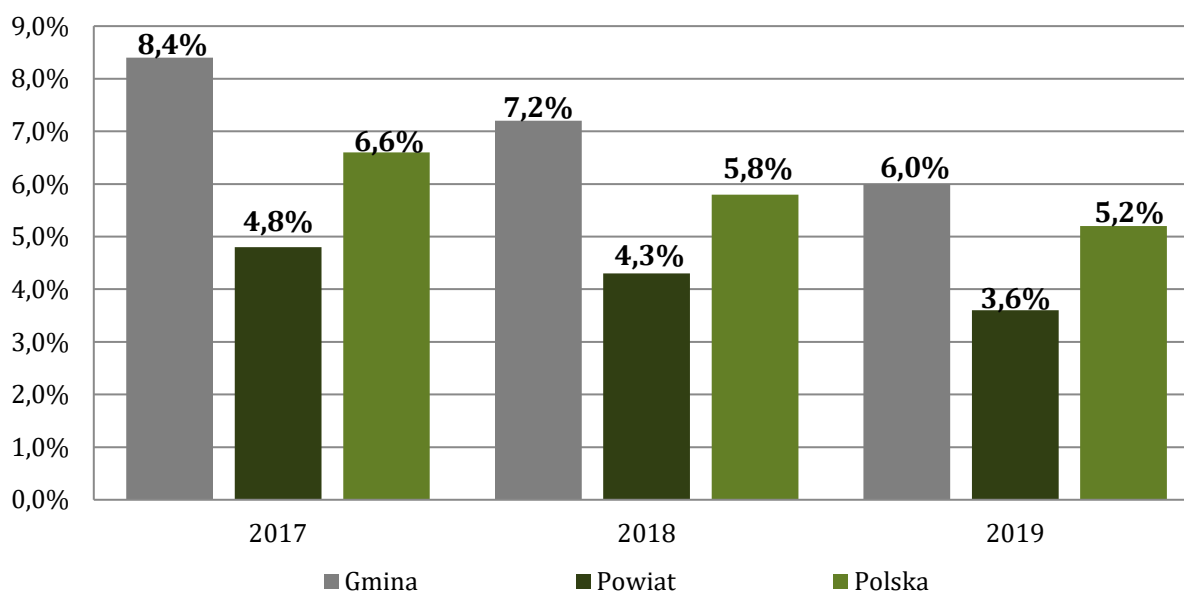
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Ze względu na to, że stopa bezrobocia jest ustalana na poziomie powiatu, na poniższym wykresie przedstawiona została szacunkowa stopa bezrobocia dla gminy Witnica. W 2019 roku wynosiła ona 6,0%, czyli o 2,4 pp. więcej niż stopa bezrobocia na poziomie powiatu oraz o 0,8 pp. więcej w porównaniu do całej Polski.

Wykres 3. Stopa bezrobocia dla Gminy (szacunkowa), powiatu gorzowskiego oraz Polski w latach 2017-2019

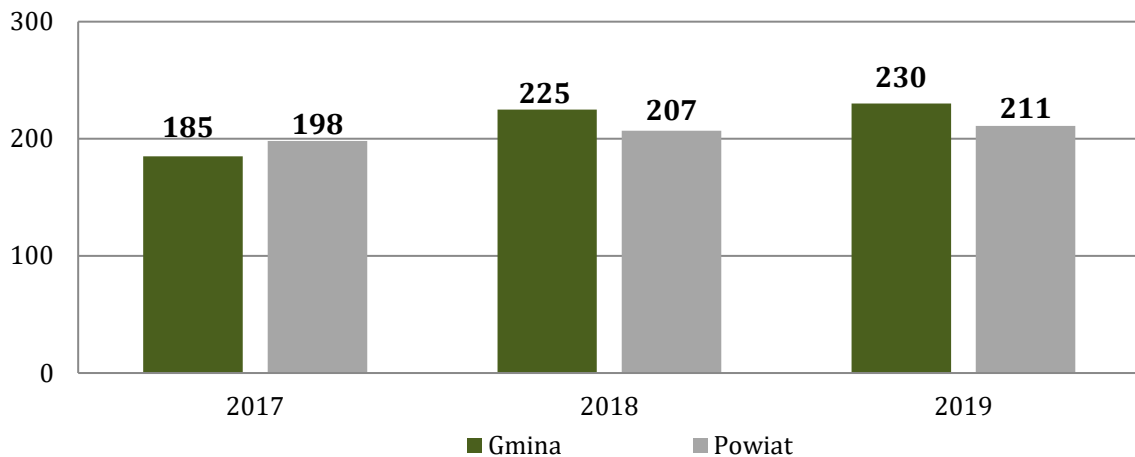

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2019 rok, w gminie Witnica na 1000 mieszkańców pracowało 230 osób⁸. Wszystkich pracujących w przedmiotowym roku było 2 962. Analizując tą kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że odsetek pracujących kobiet jest mniejszy od odsetka mężczyzn o 20 pp. Kobiety stanowiły bowiem 40% wszystkich pracujących (1 191 osób), natomiast mężczyźni 60% (1 771 osób).

Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2019

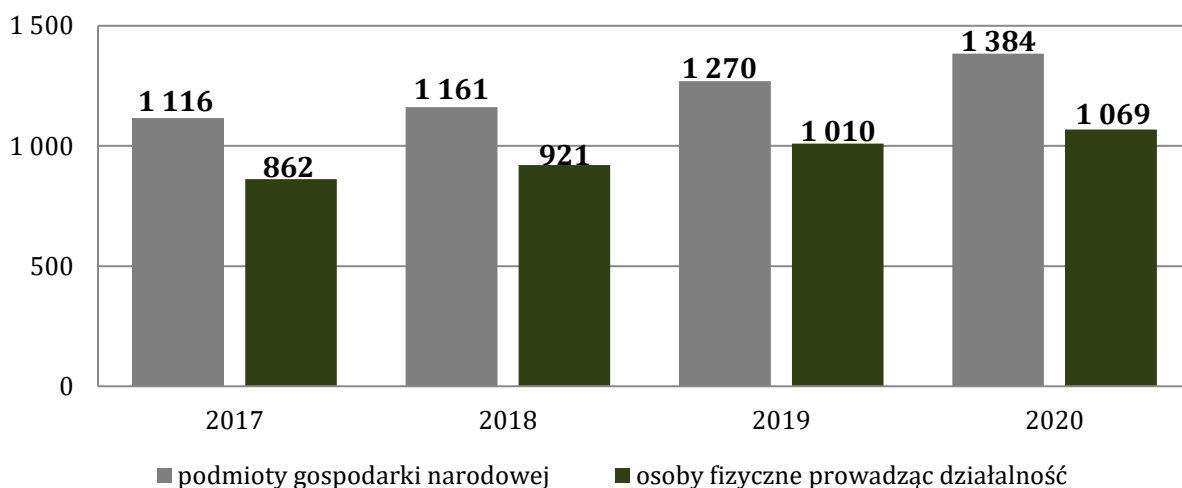
⁸ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Witnica na koniec 2020 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były łącznie 1 384 podmioty gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły podmioty prowadzone przez osoby fizyczne – było ich 1 069. Podobnie sytuacja wyglądała w 2019 roku, kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 1 010, natomiast wszystkich podmiotów – 1 270. Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Witnica wzrosła w niewielkim stopniu.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z kolejną tabelą, prywatna działalność gospodarcza w Gminie koncentruje się głównie na przetwórstwie przemysłowym (252 podmioty), handlu hurtowym i

detalicznym (246 podmiotów) oraz na budownictwie (243 podmioty). Ważnymi sekcjami są również: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (124 podmioty) oraz pozostała działalność usługowa (99 podmiotów). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z kulturą, rozrywką i rekreacją (18 podmiotów).

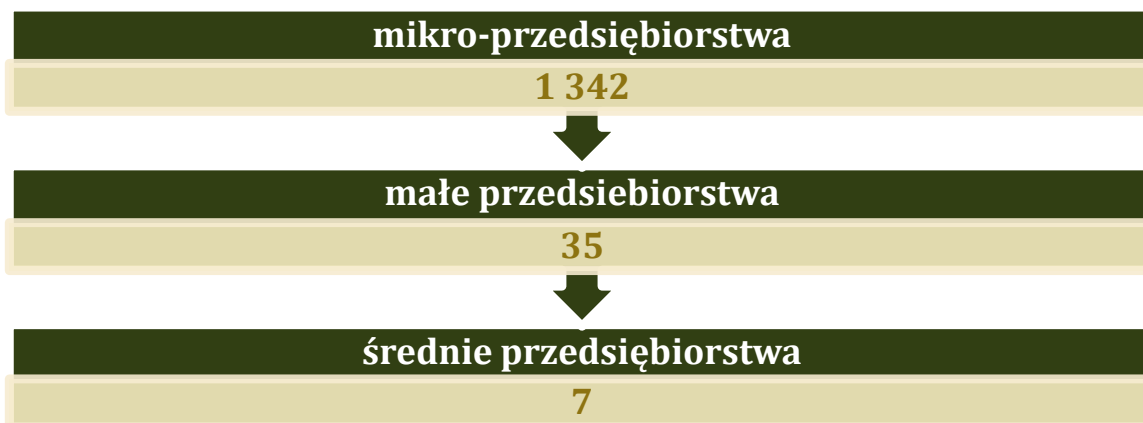
Tabela 4. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Witnica (stan na koniec 2019 roku)

sekcja	liczba
przetwórstwo przemysłowe - sekcja C	252
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - sekcja G	246
budownictwo - sekcja F	243
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości - sekcja L	124
pozostała działalność usługowa - sekcja S, T	99
transport i gospodarka magazynowa - sekcja H	85
opieka zdrowotna i pomoc społeczna - sekcja Q	68
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - sekcja M	51
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo - sekcja A	46
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - sekcja N	39
edukacja - sekcja P	33
informacja i komunikacja - sekcja J	21
działalność finansowa i ubezpieczeniowa - sekcja K	21
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją - sekcja R	18

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Witnica według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 1 342 (stan na koniec 2020 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 35, dodatkowo działalność prowadzi 7 średnich przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 osób.

Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Witnica według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)

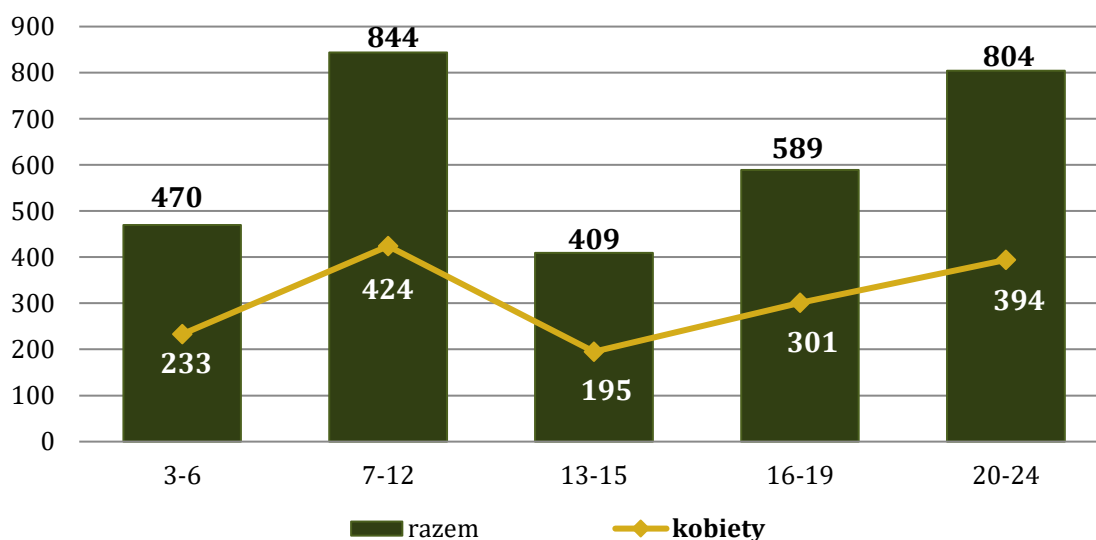

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 3 116 mieszkańców gminy Witnica, w tym 49,6% stanowiły kobiety. Rozpatrując kwestię ludności z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (844 osoby). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (804 osoby), natomiast na trzecim mające 16-19 lat (589 osób). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje wykres nr 6.

Wykres 6. Ludność gminy Witnica według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

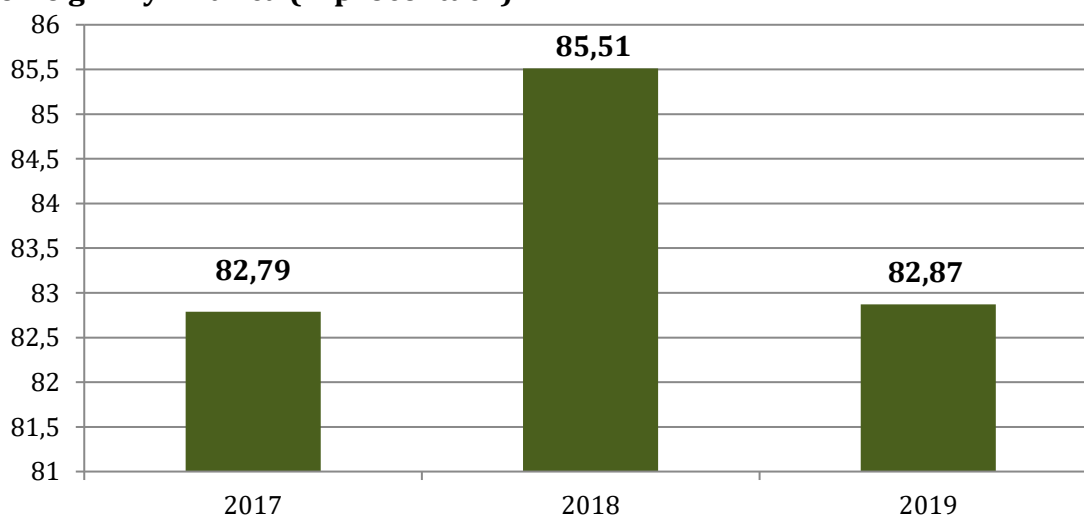
Na terenie Gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Witnicy,

- Przedszkole Miejskie „Bajka” w Witnicy,
- Zespół Edukacyjny w Nowinach Wielkich,
- Przedszkole Gminne „Na środku świata” w Nowinach Wielkich,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „SŁONECZKO”,
- Zespół Szkół Samorządowych w Witnicy,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Ludzi Pojednania w Witnicy,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefa Wybickiego w Witnicy,
- Szkoła Podstawowa w Nowinach Wielkich,
- Szkoła Podstawowa w Dąbroszynie,
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Kamieniu Wielkim,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kamieniu Małym,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Sosnach,
- Żłobek „Radosny Maluszek” w Witnicy.

Współczynnik skolaryzacji netto, definiowany jest jako relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W 2019 roku kształtował się on na poziomie 82,87%. Na przestrzeni omawianych lat wartość wskaźnika ulegała wahaniom.

Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Witnica (w procentach)

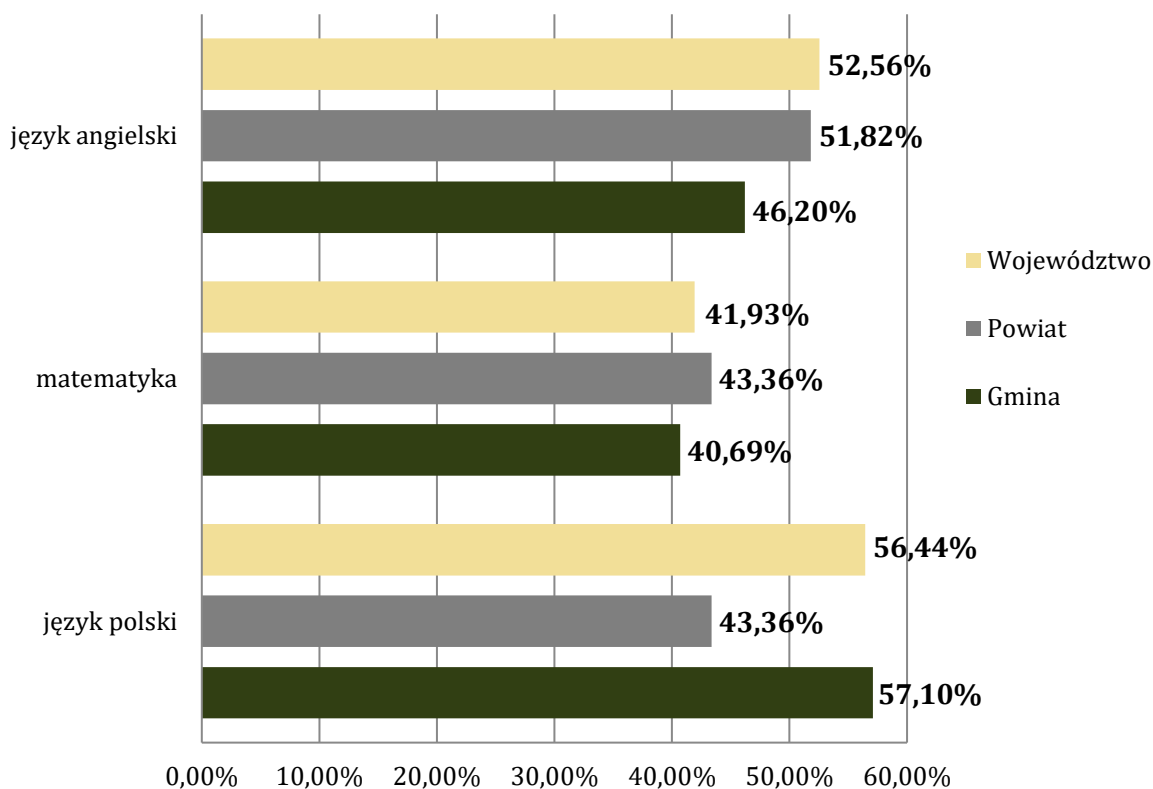

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Witnica, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu gorzowskiego i województwa lubuskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie

z Gminy uzyskali gorsze wyniki z języka angielskiego i matematyki, natomiast lepiej poradzili sobie z językiem polskim w porównaniu zarówno do wyników powiatowych jak i wojewódzkich.

Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy Witnica, powiatu gorzowskiego i województwa lubuskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Kultura, sport i rekreacja

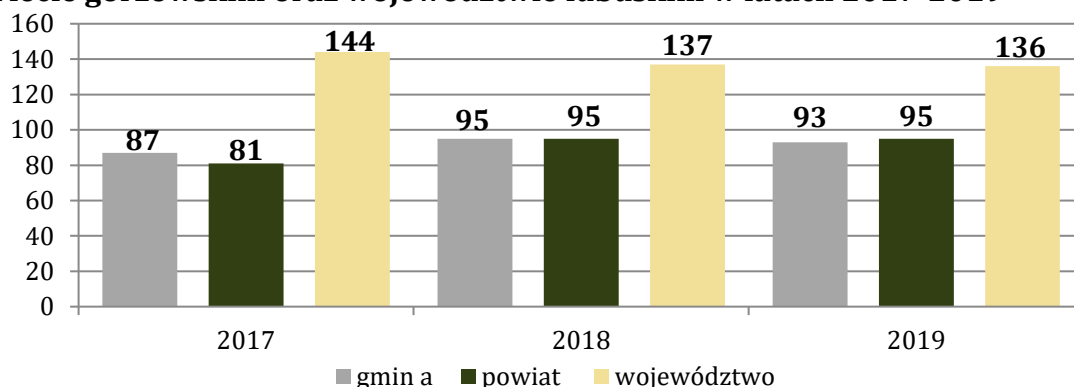
Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi między innymi Miejski Dom Kultury w Witnicy. MDK jest samorządową instytucją kultury, a przedmiotem jej działalności jest organizowanie, upowszechnianie i ochrona kultury na terenie Gminy. Dom Kultury prowadzi zajęcia dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych m.in.: z zumbi, hip-hopu, dragona oraz karate. Dodatkowo MDK jest organizatorem wielu imprez i wydarzeń kulturalnych.

Upowszechnianiem wiedzy i kultury w Gminie zajmuje się również Miejska Biblioteka Publiczna w Witnicy. Biblioteka posiada dwie filie w Dąbroszynie i Kamieniu Małym, należą do niej również punkty biblioteczne w Przedszkolu Miejskim „Bajka”,

Przedszkolu Gminnym „Na Środku Świata”, Szkole Podstawowej w Nowinach Wielkich, Domu Dziennego Pobytu „Senior-Wigor”, Środowiskowym Domu Samopomocy w Witnicy i Świetlicy Środowiskowej w Nowinach Wielkich.

Poniższy wykres prezentuje liczbę czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Witnica, powiecie gorzowskim oraz województwie lubuskim w latach 2017-2019. Z danych GUS wynika, że w 2019 roku w Gminie było 93 czytelników, w całym powiecie 95, a w województwie 136.

Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Witnica, powiecie gorzowskim oraz województwie lubuskim w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na terenie gminy Witnica działają następujące kluby sportowe:

- MKS Czarni Browar Witnica,
- KS ZEW Dąbroszyn,
- KS Spartan Sosny,
- KS Białcz,
- KS Nowiny Wielkie,
- BUKS Wilki Witnica,
- UKS Nowiny Wielkie,
- Kluba Aikido Renshu,
- Witnica Szkółka Piłkarska „Abra”,
- ZSK Witnica,
- UKS Witniczanin Witnica.

Opieka zdrowotna

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Witnica usługi świadczą następujące placówki medyczne:

- Medicus Przychodnia Medycyny Rodzinnej,
- Eskulap Przychodnia Medycyny Rodzinnej,
- NZOZ Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą,
- Prywatna Praktyka Okulistyczna,
- Gabinet Prywatny lek. med. Kamil Paszyński spec. psychiatra,
- Prywatny Gabinet Chirurgiczny,
- Prywatny gabinet stomatologiczny.

Z danych GUS wynika, iż w gminie Witnica w 2019 roku na 1 przychodnię przypadało 2 574 mieszkańców. Jest to wartość większa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 1 796. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 2,9 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest wartością większą w stosunku do całego powiatu gorzowskiego (2,7).

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Witnica porównaniu do powiatu gorzowskiego w 2019 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	1 796	2 574
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	2,7	2,9

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca

Gospodarka mieszkaniowa

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Witnica to łącznie 3 939 nieruchomości (stan na koniec 2019 roku). W roku przedmiotowym liczba budynków mieszkalnych w stosunku do 2017 roku wzrosła o 65 nowych nieruchomości. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie w 2019 roku kształtowała się na poziomie 83,0 m², co jest wartością większą w porównaniu do całego województwa lubuskiego, gdzie wynosiła 73,9 m². Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych ulegała spadkowi.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba mieszkań	3 874	3 913	3 939
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	82,9	82,8	83,0
liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych	1 120	909	772

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Charakterystyka instalacji techniczno-sanitarnych w Gminie według danych prezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny z 2019 roku przedstawia poniższa tabela. Z prezentowanych informacji wynika, że mieszkania wyposażone w wodociąg stanowią 94% wszystkich budynków mieszkalnych, wyposażone w łazienkę – 86%, natomiast w centralne ogrzewanie – 71%.

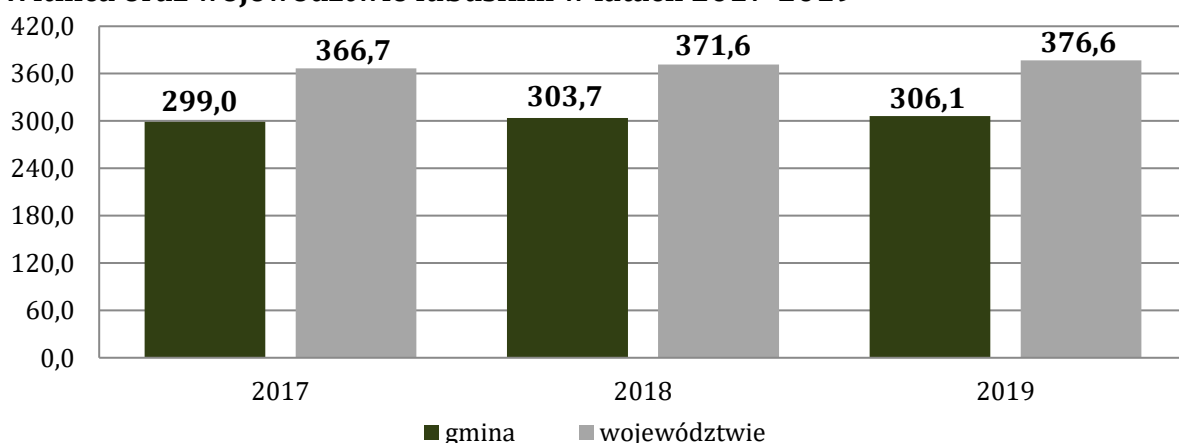
Tabela 7. Instalacje techniczno-sanitarne w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
wodociągi	3 647	3 686	3 712
łazienka	3 322	3 361	3 387
centralne ogrzewanie	2 733	2 772	2 798

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w gminie Witnica jest znacznie mniejsza w porównaniu z ich liczbą w województwie lubuskim. W Gminie jest to 306,1 mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, z kolei w całym województwie – 376,6. Szczegółowe dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2017-2019 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 10. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Witnica oraz województwie lubuskim w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W Gminie o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z Komisariatu Policji w Witnicy, natomiast ochronę przeciwpożarową zapewnia jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Witnicy.

Działalność organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁹. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”¹⁰. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹¹.

Na obszarze gminy Witnica funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich m.in.:

- Stowarzyszenie Wsparcie Witnica,
- Stowarzyszenie „Klub Abstynenta Dromader”,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom,
- Basebolowy Uczniowski Klub Sportowy „Wilki Witnica” w Witnicy,
- Miejski Klub Sportowy Czarni Browar Witnica.

⁹ <https://poradnik.ngo.pl/>

¹⁰ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

¹¹ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Programie współpracy Gminy Witnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok*, zatwierdzonym uchwałą Nr XXXI/393/2020 Rady Miejskiej w Witnicy. *Celem głównym programu jest budowanie partnerstwa pomiędzy Gminą Witnica, a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmocnieniu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.*

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miasta i Gminy oraz jednostek organizacyjnych (m.in. MGOPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Witnica jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Ośrodka z zakresu ustawy o pomocy społecznej polegają w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez Ośrodek należą:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;

9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania

- bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
 11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
 13. dożywianie dzieci;
 14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
 15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
 18. utworzenie i utrzymanie ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
 19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
 20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
- Do zadań własnych gminy realizowanych przez „Ośrodek”, należą:
1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
 2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
 3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
 4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

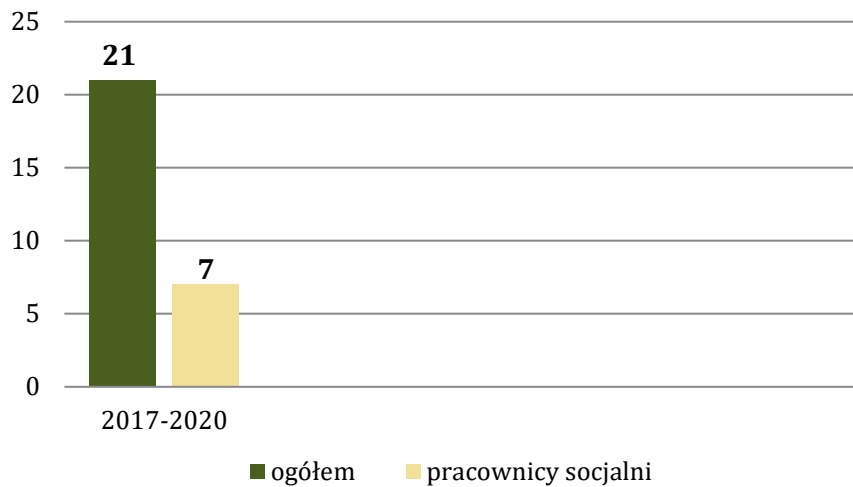
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez „Ośrodek” należą:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

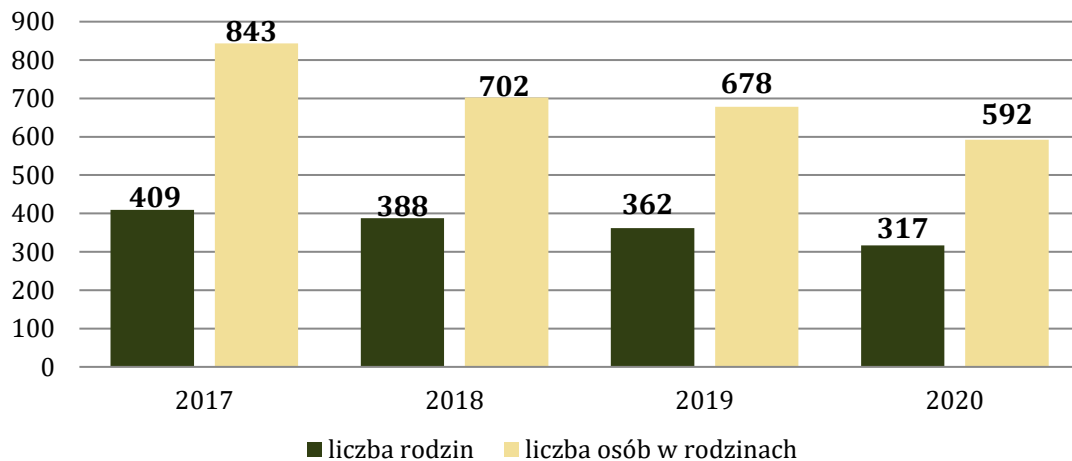
Ośrodek realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. „Ośrodek” realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

Na koniec 2020 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Witnicy zatrudnionych było 21 pracowników, w tym 7 pracowników socjalnych. Na przestrzeni lat 2017-2020 kadra pracowników zatrudnionych w MGOPS nie ulegała zmianie.

Wykres 11. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2020

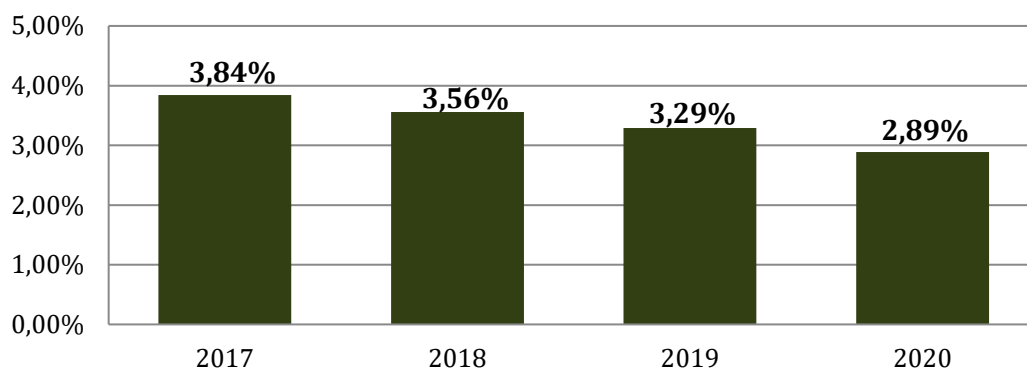
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Witnica ulegała spadkowi. W 2020 roku z pomocy skorzystało 317 rodzin – to o 23% mniej niż w 2017 roku. W stosunku do 2017 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Witnica w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2017-2020 wartość tego wskaźnika ulegała systematycznemu spadkowi. W 2020 roku wyniosła 2,89%, w 2019 – 3,29%, w 2018 – 3,56%, natomiast w 2017 roku – 3,84%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 13. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych wynika, iż w 2020 roku korzystających z tego typu pomocy było 349 osób w wieku produkcyjnym, 131 w wieku przedprodukcyjnym oraz 110 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest niewielka dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było nieznacznie więcej niż mężczyzn (liczba kobiet - 300, liczba mężczyzn - 290). Analizując dynamikę zmian dostrzec można, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym ulegała wahaniom, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym systematycznie spadała.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2020

wiek	2017		2018		2019		2020	
	ogółem m	kobiet y	ogółem m	kobiet y	ogółem m	kobiet y	ogółem m	kobiet y
0-17	181	96	132	68	134	74	131	74
produkcyjny	441	193	391	162	360	138	349	139
poprodukcyjny	110	82	108	82	135	113	110	87
ogółem	732	371	631	312	629	325	590	300

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

W 2020 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 269 mieszkańcom gminy Witnica, natomiast świadczenie niepieniężne – 121. Na przestrzeni omawianych lat widoczna jest tendencja spadkowa w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenie

zarówno pieniężne jak i niepieniężne. Dane statystyczne w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020

płeć	2017	2018	2019	2020
świadczenie pieniężne	351	328	307	269
świadczenie niepieniężne	157	151	139	121

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała spadkowi. W 2020 rok wyniosła 191, oznacza to spadek o 19% w stosunku do roku ubiegłego. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2020 roku są widoczne w niewielkim stopniu – mężczyźni stanowili 52% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 48%.

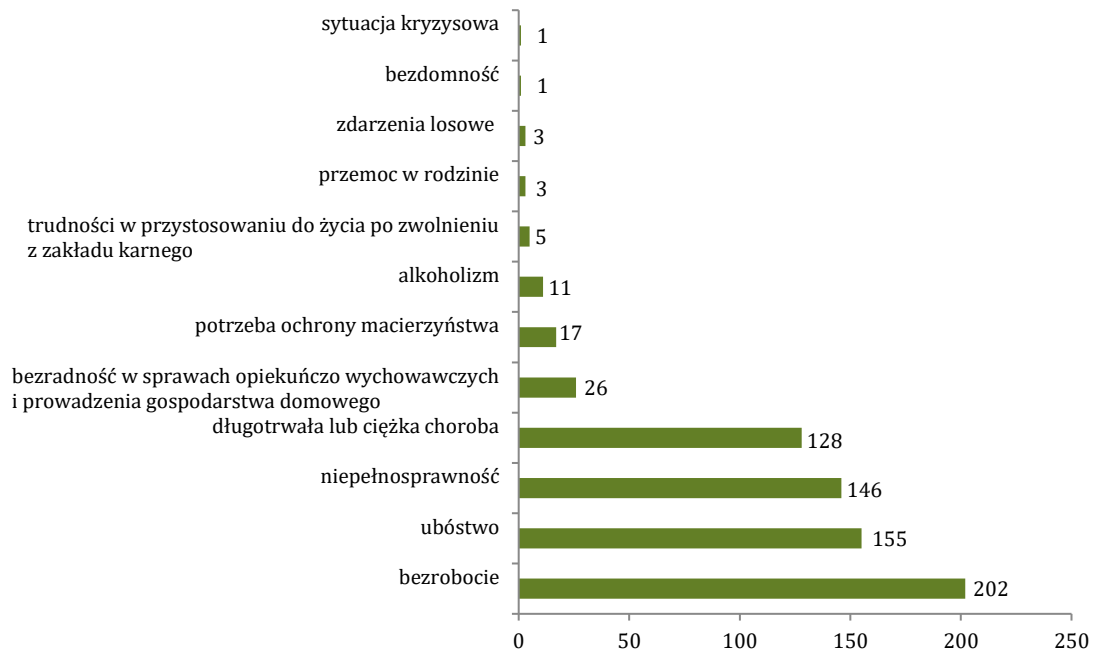
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2017-2020

płeć	2017	2018	2019	2020
kobiety	b.d.	120	114	92
mężczyźni	b.d.	132	121	99
ogółem	b.d.	252	235	191

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

W 2020 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Witnica było bezrobocie – z tego powodu pomoc otrzymały 202 rodziny. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znalazło się ubóstwo (155 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (146 rodzin). Szczegółowe dane zaprezentowane zostały poniżej.

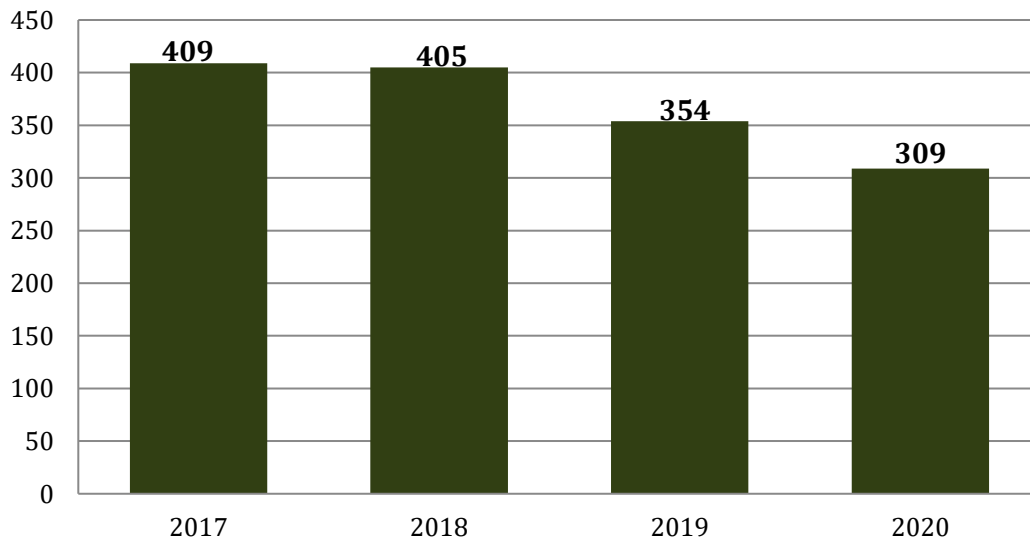
Wykres 14. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w okresie ostatnich czterech lat. W 2020 roku sporządzono je z 309 rodzinami, a w 2017 z 409, oznacza to spadek o 100 rodzin. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Witnica. Należą do nich:

- Centrum Integracji Społecznej,
- Dzienny Dom Pobytu „Senior Wigor”,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Witnicy,
- Miejski Dom Kultury w Witnicy,
- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- Punkt Konsultacyjny dla osób nadużywających alkoholu i ich rodzin,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne. W części diagnostycznej przedstawiona została również analiza SWOT¹².

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

¹² Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2020 roku zostało przyznanych łącznie 601 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 417 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 83 świadczenia rodzinom z trójką dzieci oraz 181 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela.

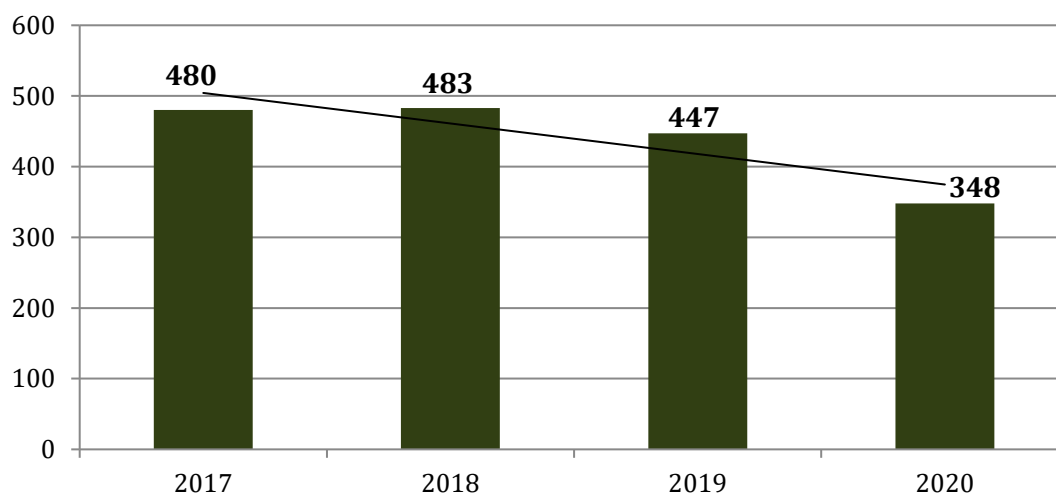
Tabela 11. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku

liczba dzieci	ogółem	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne
jedno dziecko	601	216	385
dwoje dzieci	417	241	176
troje dzieci	83	83	b.d.
czworo i więcej dzieci	181	45	136

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2020. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2020 roku korzystało średnio 348 rodzin, czyli o 28% mniej niż w roku 2017. W latach 2017-2020 dostrzegalny jest zatem spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 16. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Szczegółowe zestawienie liczby rodzin i świadczeń w latach 2017-2019 prezentuje poniższa tabela. W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało średnio 870 rodzin na łączną kwotę 7 955 008 zł, w 2018 roku – 791 rodzin, a wydatkowano na to 7 412 739 zł, natomiast w 2019 roku – 777 rodzin, na co przeznaczonych zostało 9 171 297 zł. Szczegółowe dane zaprezentowano poniżej.

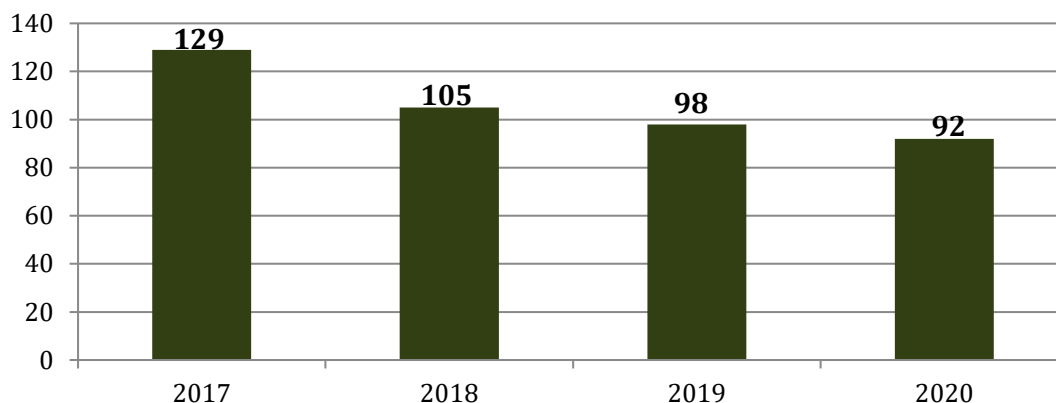
Tabela 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019 (dane dotyczą okresu od stycznia do czerwca)

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	870	791	777
kwota świadczeń (w złotych)	7 955 008	7 412 739	9 171 297

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni ostatnich czterech lat widoczny jest spadek liczby osób korzystających z omawianego świadczenia. W roku 2017 było to 129 osób, w 2018 roku – 105 osób, w 2019 roku – 98 osób, z kolei w 2020 - 92 osoby. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na kolejnym wykresie.

Wykres 17. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2020

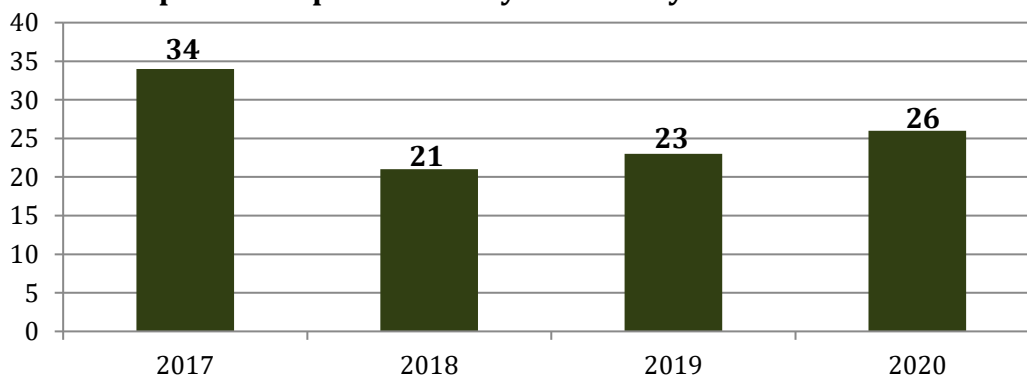

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020rok

W 2020 roku bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na piątym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc.

Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ulegała wahaniom. W 2017 roku udzielono pomocy i wsparcia z tego powodu 34 rodzinom, w 2018 roku - 21, w 2019 roku – 23, natomiast w 2020 roku – 26 rodzinom.

Wykres 18. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2020

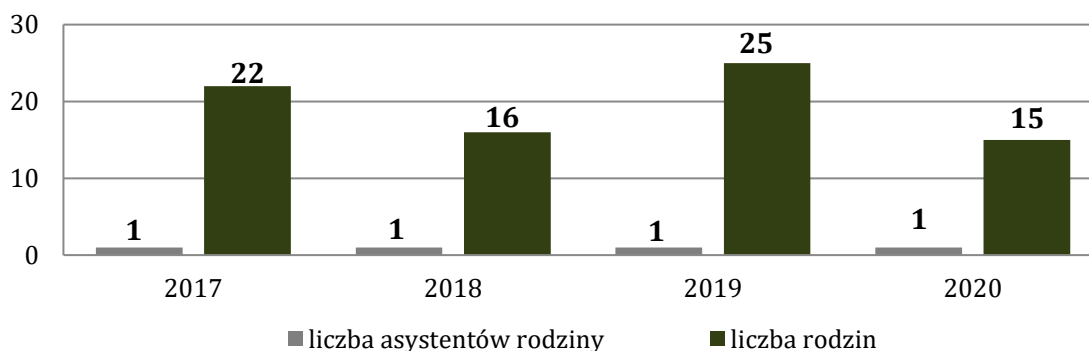

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 159). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Witnicy w latach 2017-2020 zatrudniony był jeden asystent rodziny. W 2020 roku w ramach realizacji ustawowego zadania asystent rodziny prowadził pracę w 15 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny pozostawała na stałym poziomie, natomiast liczba rodzin objętych jego wsparciem ulegała wahaniom.

Wykres 19. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W roku 2020 w gminie Witnica nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

W ramach wspierania rodziny Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi instytucjami takimi jak: placówki oświatowe, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Zespół Interdyscyplinarny,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe oraz placówki ochrony zdrowia.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego:

- niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich,
- zaniedbanie wychowawcze dzieci i młodzieży oraz rozpad więzi rodzinnych (samotne rodzicielstwo),
- brak funkcjonujących rodzin wspierających.

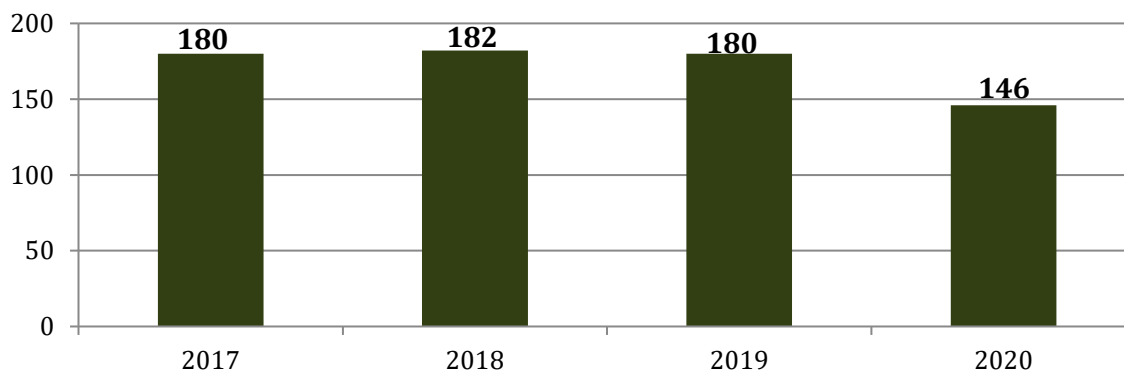
WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnościami dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warto podkreślić fakt, że osoby z niepełnosprawnościami tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2020 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na trzecim miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 146. Z prezentowanych danych wynika, że w stosunku do 2017 roku liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa spadkowi o 19. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 20. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020. W 2017 roku przyznano 1 313 świadczeń na łączną kwotę 200 889,00 zł, w 2018 roku liczba świadczeń wyniosła 1 224 na kwotę 193 462,00 zł, w 2019 roku kształtowała się na poziomie 1 201 świadczeń na kwotę 227 270,00 zł, z kolei w 2020 roku przyznano 1 111 świadczeń na łączną kwotę 239 735,00 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń ulegała spadkowi, zauważalne są również wahania w kwocie przeznaczanej na ten cel.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba świadczeń	1 313	1 224	1 201	1 111
kwota świadczeń (zł)	200 889,00	193 462,00	227 270,00	239 735,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2017 roku ulega spadkowi. W 2017 roku przyznano 2 552 świadczenia, w 2018 roku – 2 569, w 2019 roku – 2 443, natomiast w 2020 – 2 252 świadczenia.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
------------------	------	------	------	------

liczba świadczeń	2 552	2 569	2 443	2 252
kwota świadczeń (zł)	390 456,00	405 625,00	462 855,00	486 009,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2017 roku przyznano 1 912 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2018 roku – 1 962, w 2019 roku – 1 951, z kolei w 2020 – 1 895 świadczeń. W ciągu ostatnich czterech lat liczba przyznanych zasiłków ulegała wahaniom, natomiast kwota przeznaczona na ten cel systematycznie wzrastała.

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba świadczeń	1 912	1 962	1 951	1 895
kwota świadczeń (zł)	292 536,00	310 240,00	369 984,00	409 017,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2020 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 264 świadczenia, a więc o 69 mniej niż w roku ubiegłym oraz o 54 mniej w porównaniu do 2017 roku.

Tabela 16. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba świadczeń	318	404	333	264
kwota świadczeń (zł)	163 000,00	215 929,00	205 420,00	163 381,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- utrudniony dostęp do rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami,

- trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych.

ZDROWIE PSYCHICZNE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹³.

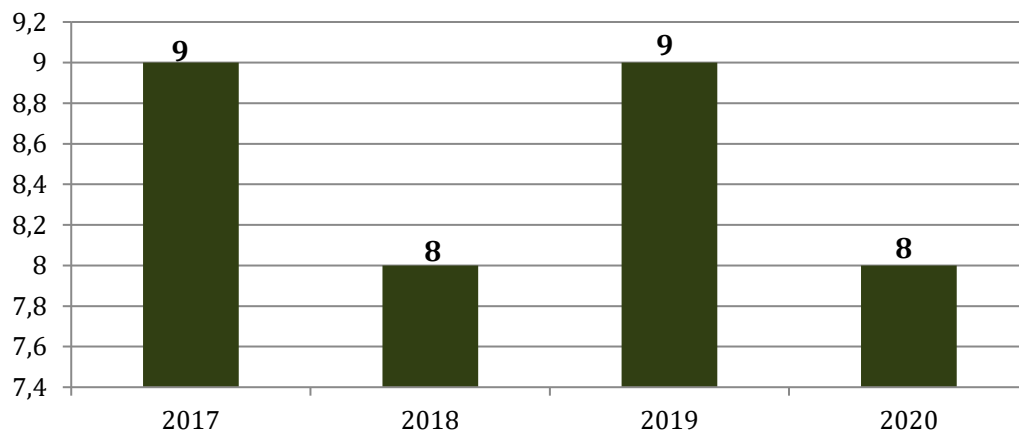
Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

Dla mieszkańców Gminy świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W wyjątkowych przypadkach pomoc taka świadczona jest dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. W 2020 roku ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało

¹³ www.psychiatriapolska.pl

8 mieszkańców Gminy. Na przestrzeni omawianych lat liczba osób, którym udzielono tego typu pomocy ulegała wahaniom.

Wykres 21. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznane na przestrzeni lat 2017-2020 (liczba osób)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na terenie Gminy działalność prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy w Witnicy. ŚDS przeznaczony jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Zapewnia wsparcie społeczne osobom tego potrzebującym, swoją działalność koncentruje głównie na kształtowaniu stosunków międzyludzkich, pomocy w zakresie pozyskania zatrudnienia oraz sprawach bytowych.

Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na pandemię COVID-19. Pandemia wiąże się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogą pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia psychiczne, począwszy od teraz, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet ujawniające się przez kolejne lata. Biorąc pod uwagę, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć, istnieje pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi,

- nasilenie się problemów ze zdrowiem psychicznym osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży będące konsekwencją pandemii COVID-19.

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

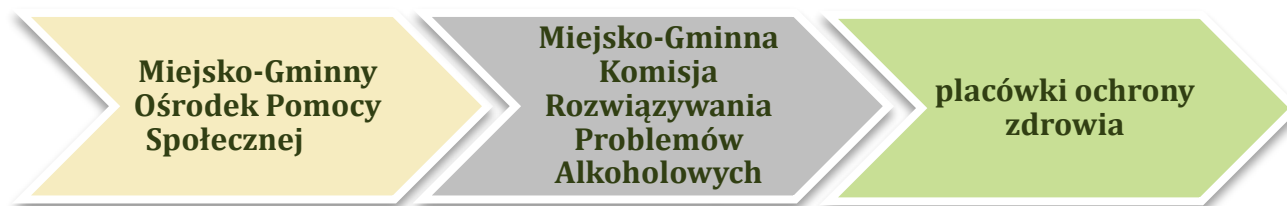
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁴. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

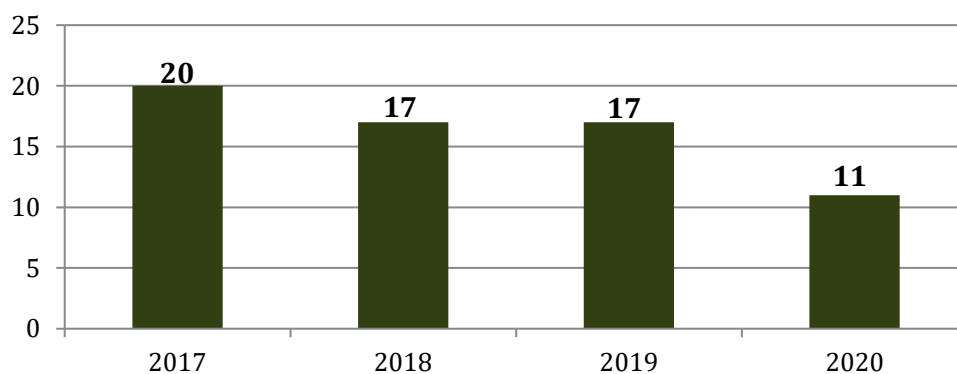
¹⁴ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, w których na terenie gminy Witnica mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia.

W 2020 roku z pomocy i wsparcia z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Witnicy z powodu alkoholizmu skorzystało 11 rodzin. W stosunku do 2017 roku liczba rodzin korzystających z tego powodu uległa spadkowi. W 2020 roku żadna osoba nie skorzystała z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Wykres 22. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z MGOPS, z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Witnica, w ramach przysługujących jej uprawnień.

Według stanu na koniec 2020 roku Komisja liczyła 4 członków. W 2020 roku jej członkowie przeprowadzili rozmowy z 13 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 10 członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 2 osób uzależnionych od alkoholu oraz wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego również wobec 2 osób. W stosunku do lat wcześniejszych odnotowany został spadek liczby osób uzależnionych oraz członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy.

Spadkowi uległa również liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia oraz liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane dotyczące działań MGKRPA w gminie Witnica podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020 przedstawia kolejna tabela.

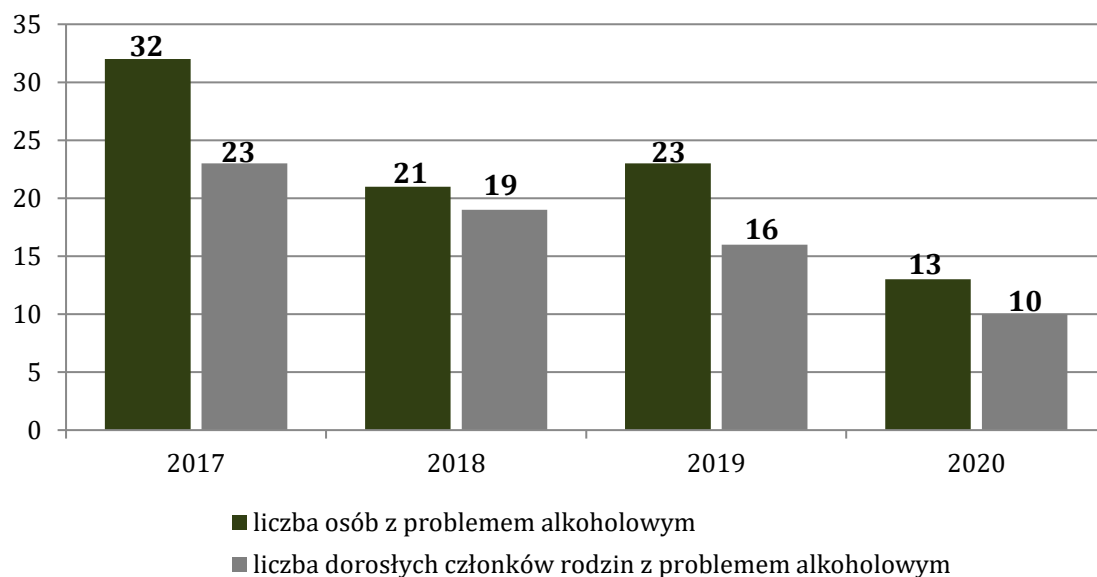
Tabela 17. Działania Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	32	21	22	13
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	23	19	18	10
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	2	15	14	2
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	4	1	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2017-2020

Na terenie gminy Witnica funkcjonuje jeden Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, finansowany ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Jak wynika z przedstawionych na poniższym wykresie danych, do Punktu zgłaszało się wielu mieszkańców. W 2020 roku udzielono porad 13 osobom z problemem alkoholowym oraz 10 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje poniższy wykres.

Wykres 23. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnienia oraz Przeciwdziałania Przemocy w Gminie w latach 2017-2020

Źródło: Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2017-2020

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Witnica. W 2020 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 11 282 841,17 zł, w tym 4 697 166,54 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 547 833,28 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 4 266 755,63 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Szczegółowe dane dotyczące wartości sprzedanego alkoholu w Gminie na przestrzeni ostatnich czterech lat prezentuje poniższy rysunek.

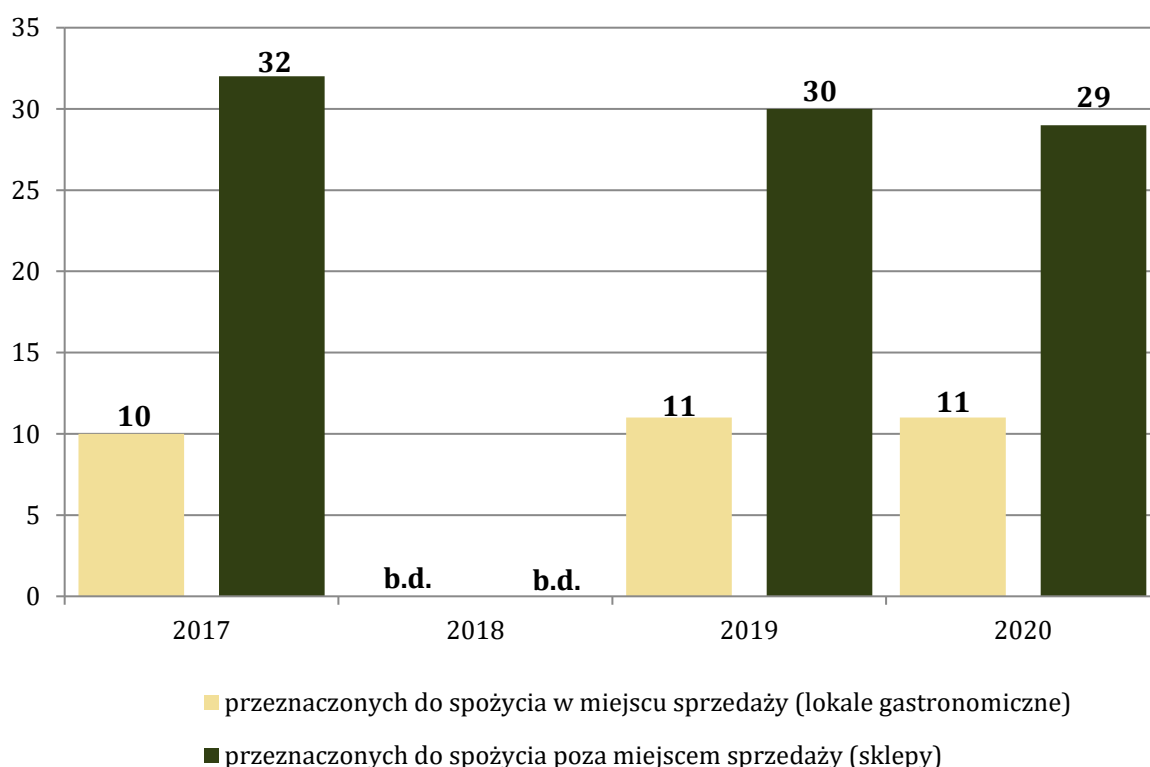
Rysunek 4. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Witnica alkoholu w latach 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2017-2020

W 2020 roku na terenie gminy Witnica znajdowało się łącznie 40 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 29 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 11 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokal gastronomiczny). Na przestrzeni ostatnich lat liczba sklepów prowadzących sprzedaż alkoholu oraz liczba lokali gastronomicznych utrzymywała się na względnie stałym poziomie.

Wykres 24. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2017-2020

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększy obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejszy obszar problemowy w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w związku z występowaniem pandemii COVID-19.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie

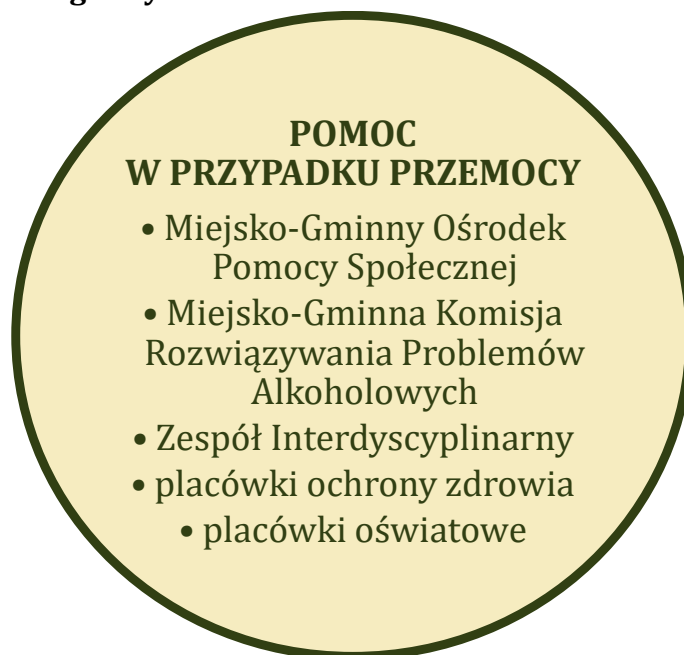
przemocy w rodzinie w gminie Witnica zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- kuratora sądowego.

Celem działania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

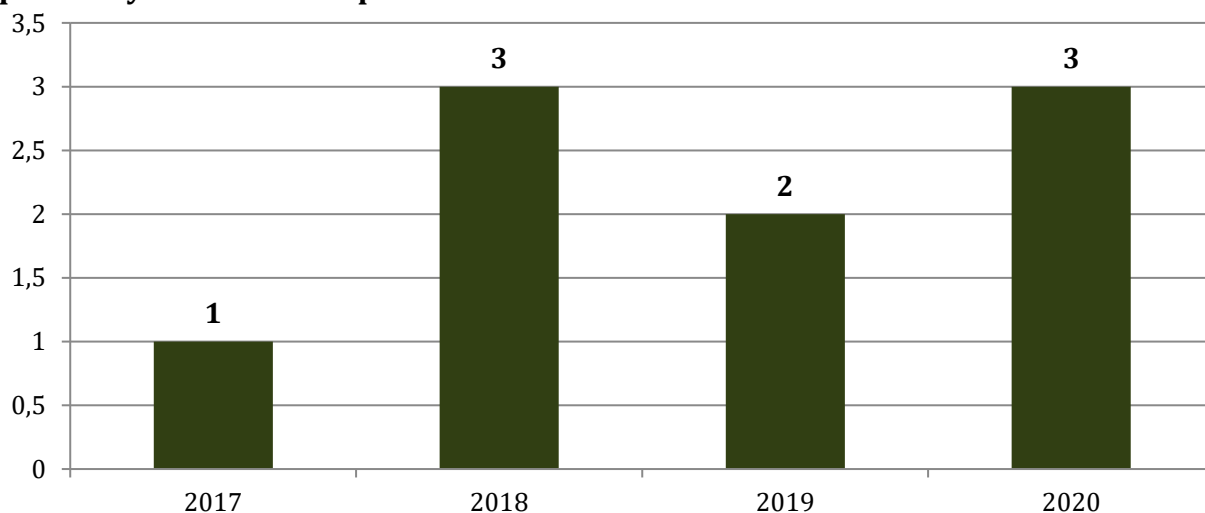
Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy Witnica mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie.

Rysunek 5. Miejsca gdzie można uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku przemocy w rodzinie na terenie gminy Witnica

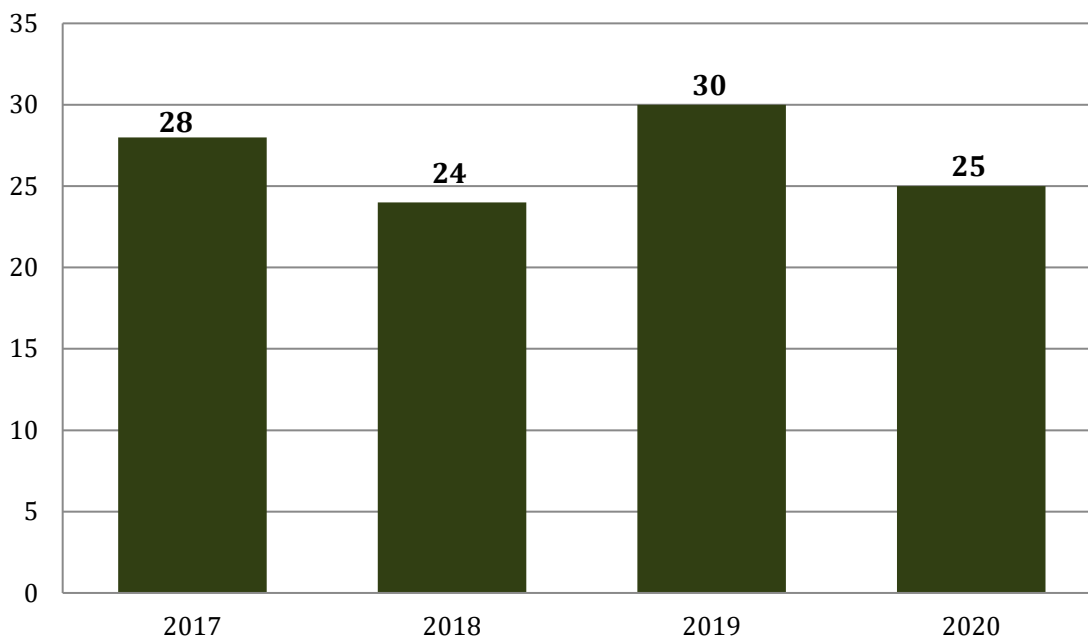
W 2020 roku z pomocy i wsparcia MGOPS z powodu przemocy w rodzinie skorzystały 3 rodziny. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej tego powodu kształtowała się na względnie stałym poziomie.

Wykres 25. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z MGOPS, z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” ulegała wahaniom – w 2017 roku było to 28 rodzin, w 2018 roku 24, w 2019 roku 30, z kolei w 2020 – 25. Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje poniższy wykres.

Wykres 26. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2020

W 2020 roku sporządzono 17 formularzy „Niebieskich Kart – C” oraz 7 formularzy „Niebieskich Kart – D”, zakończono z kolei 5 spraw w ramach procedury. Dynamika zmian w zakresie procedury „Niebieskie Karty” jest następująca:

- na przestrzeni ostatnich lat zarówno liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę oraz liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – C” i „Niebieskie Kart – D” ulegała wahaniom,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w stosunku do 2017 roku uległa spadkowi o 1.

Tabela 18. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020

L.P.	wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
1	liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę	25	17	28	b.d.
2	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – C”	11	15	25	17
3	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – D”	11	15	24	7
4	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	6	9	4	5

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2020

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występowanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy,
- stosunkowo wysoka liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

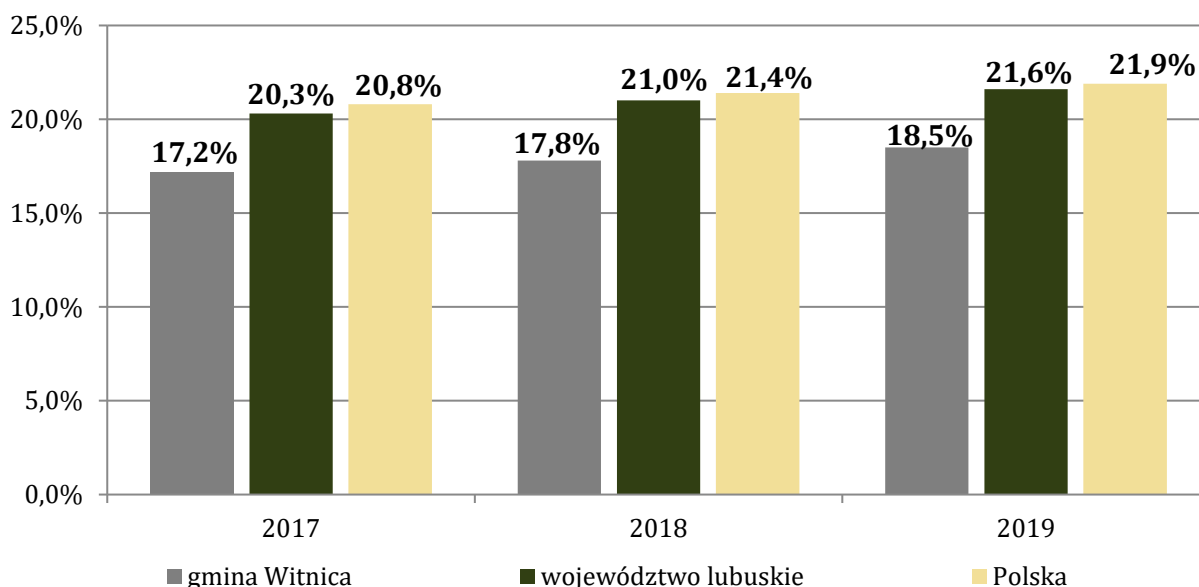
AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko starzejącego się społeczeństwa ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. Z danych GUS wynika, że odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w gminie Witnica jest niższy względem województwa i całej Polski. Na przestrzeni omawianych lat udział osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie, województwie i całej Polsce systematycznie się zwiększał. Różnica między 2017 a 2019 rokiem w gminie Witnica wynosi 1,3 pp., w województwie lubuskim – 1,3 pp., a w Polsce – 1,1 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

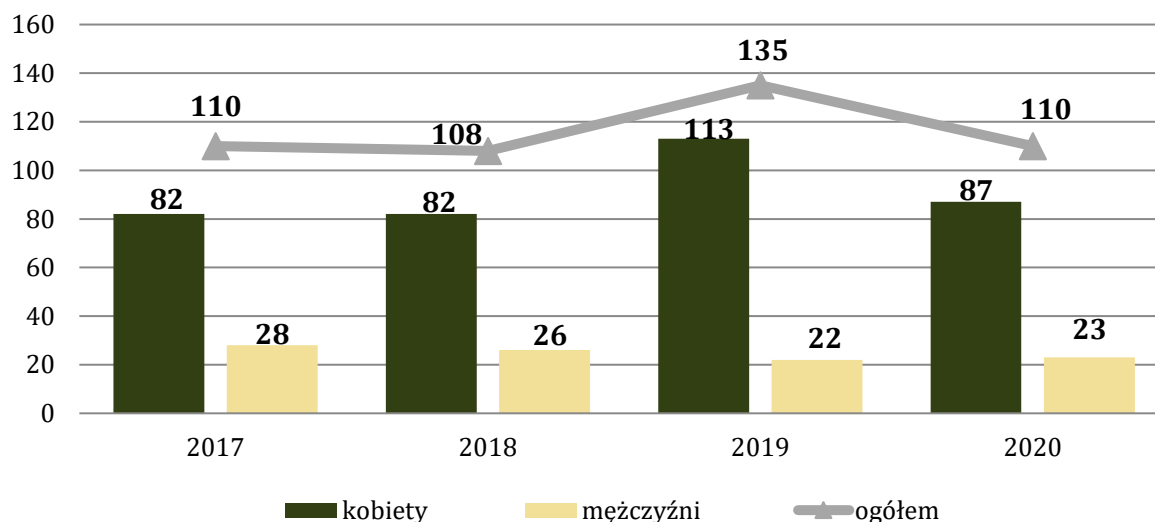
Wykres 27. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Witnica, województwie lubuskim i całej Polsce na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2020 roku 110. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 87, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn – 23. Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom.

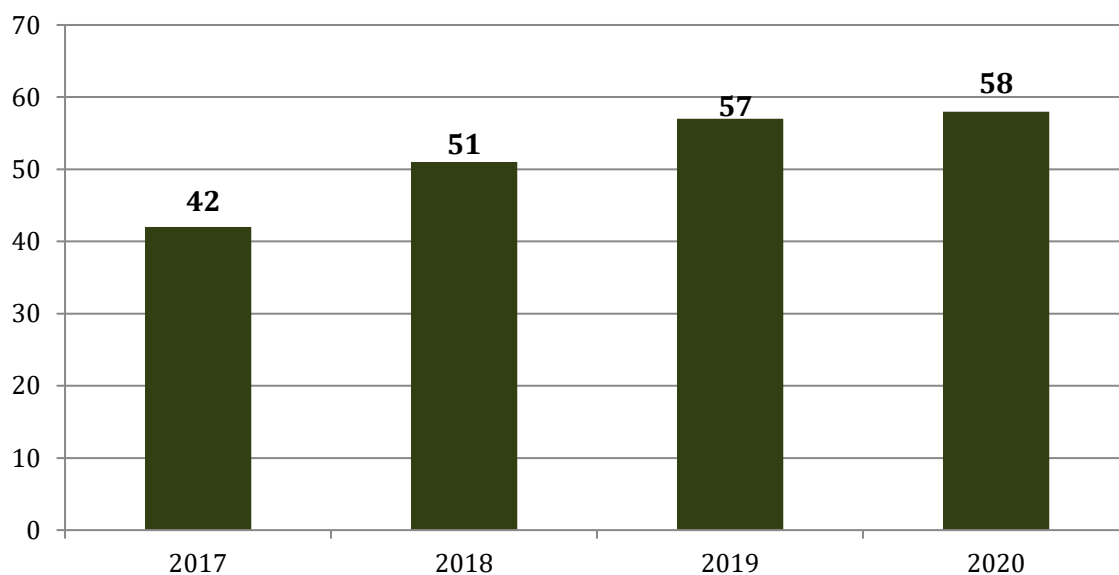
Wykres 28. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy realizował usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba osób korzystających z usług opiekuńczych systematycznie wzrastała. W 2020 roku z tego rodzaju wsparcia skorzystało 58 osób. Zauważalne jest zatem zapotrzebowanie w Gminie na tego typu pomoc. Ma to związek między innymi ze wzrostem odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji Gminy, a także w wielu przypadkach brakiem wsparcia rodziny w opiece nad osobami starszymi ze względu na podejmowanie aktywności zawodowej.

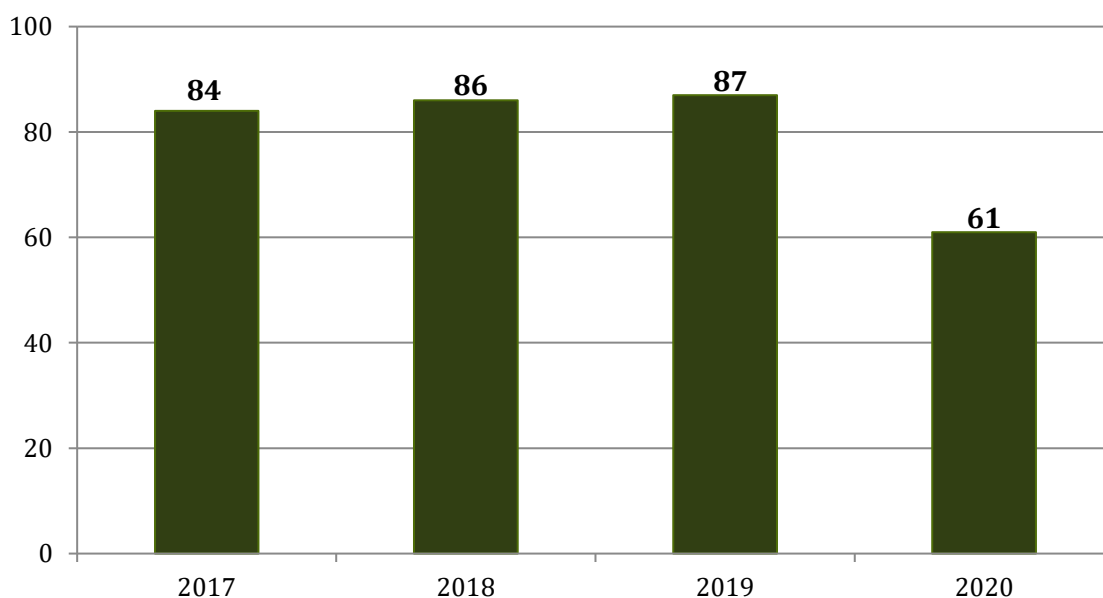
Wykres 29. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoba, która ukończyła 75. rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak to ma miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2020 roku z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystało 61 mieszkańców Gminy powyżej 75 roku życia. Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób korzystających z tego typu świadczenia ulegała wahaniom, zmniejszyła się natomiast dość mocno w 2020 roku.

Wykres 30. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2020 (liczba świadczeń)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczbę osób, którym opłacono pobyt w domach pomocy społecznej oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2020 roku, w porównaniu do poprzednich lat, liczba osób przebywających w DPS utrzymywała się na względnie stałym poziomie i wyniosła 23. Na przestrzeni ostatnich lat kwota świadczeń przeznaczona na ten cel ulegała wahaniom.

Wykres 31. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób	23	20	23	23
kwota świadczeń (zł)	571 556	580 482	635 200	609 682

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Na terenie Gminy Witnica funkcjonuje Dzienny Dom Pobytu „Senior Wigor”, który powstał w ramach Wieloletniego Programu „Senior+”, a na jego uruchomienie Gmina pozyskała dofinansowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Przedmiotem działania Dziennego Domu Pobytu „Senior-Wigor” w Witnicy jest zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Do podstawowych zadań domu należy:

- wspieranie seniorów w zakresie terapii zajęciowej oraz oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i prozdrowotnej w tym aktywności ruchowej,
- zapewnienie jednego ciepłego posiłku,

- współdziałanie z organizacjami i stowarzyszeniami, instytucjami kultury, jednostkami edukacyjnymi, w tym szkołami, w organizacji wspólnych przedsięwzięć na rzecz seniorów oraz w tworzeniu programów wspomaganie seniorów,
- udostępnianie pomieszczeń i placu, będącego w posiadaniu Dziennego Domu Pobytu „Senior-Wigor” w Witnicy, innym jednostkom oraz osobom fizycznym w celu organizowania imprez i zajęć dla podopiecznych,
- powoływanie i prowadzenie własnych grup senioralnych,
- wykonywanie innych przedsięwzięć w zakresie wsparcia seniorów¹⁵.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych,
- wzrost udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.

PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy).

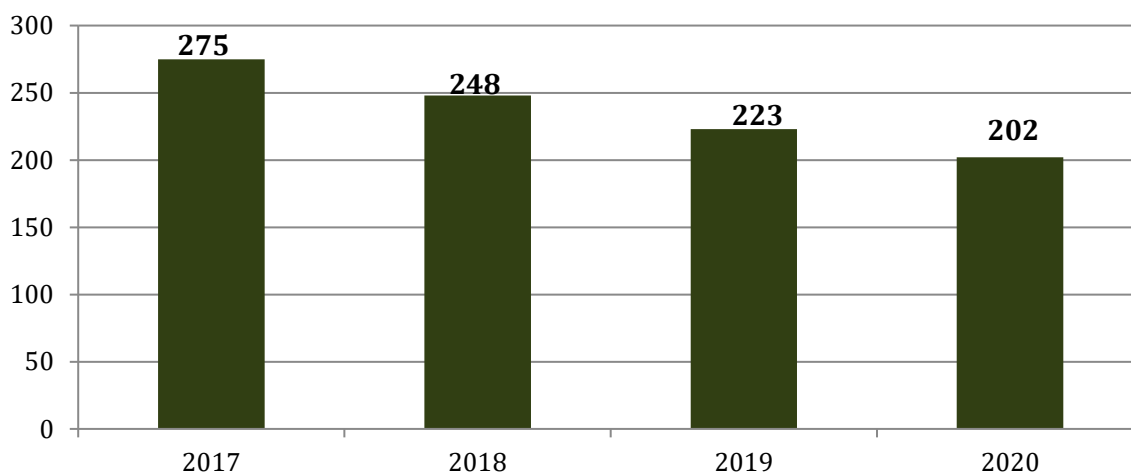
¹⁵ Uchwała Rady Miejskiej Witnica w sprawie utworzenia gminnej jednostki organizacyjnej Dzienny Dom Pobytu „Senior Wigor” W Witnicy.

Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2020 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

W 2020 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Witnicy z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 202. Na przestrzeni lat 2017-2020 można zauważyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu ulegała spadkowi. W porównaniu do 2017 roku zauważalny jest spadek o 26%.

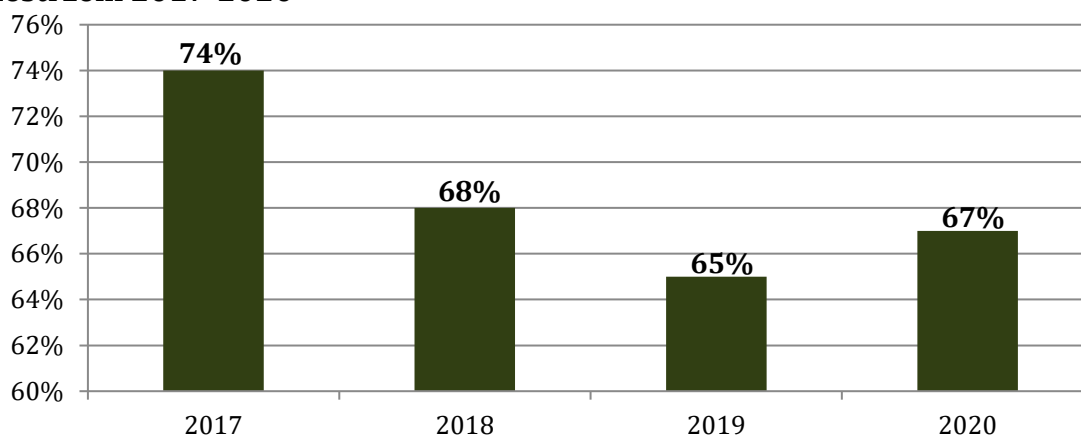
Wykres 32. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Wskaźnik bezrobocia obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do 2017 roku obserwowany jest spadek o 7 pp., natomiast w stosunku do roku ubiegłego wzrost o 2 pp. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 33. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 3,5% mieszkańców gminy Witnica, przy czym udział kobiet był znacznie większy (5,0%). Na przestrzeni omawianych lat dostrzec można pozytywną, malejącą tendencję w tym zakresie. Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy w stosunku do 2017 roku zmniejszył się o 1,2 pp.

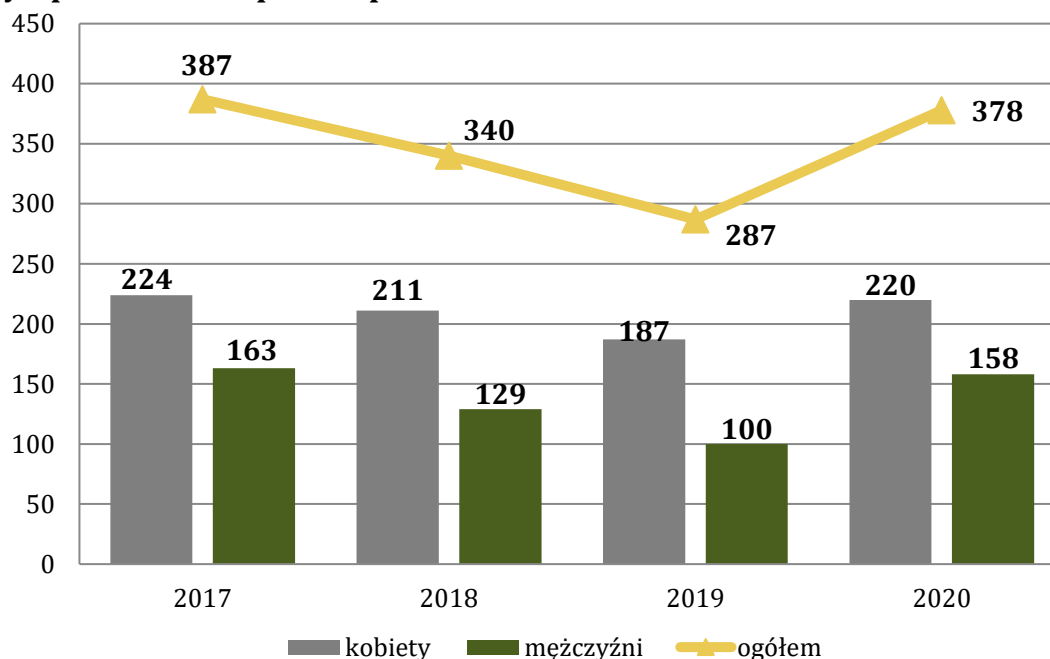
Tabela 19. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Witnica zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2017-2019 (w procentach)

wyszczególnienie	2017	2018	2019
ogółem	4,7	4,1	3,5
mężczyźni	3,7	2,9	2,3
kobiety	5,8	5,6	5,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie 378 mieszkańców gminy Witnica. Oznacza to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 36%, a w porównaniu do roku 2018 o 11%, natomiast w stosunku do 2017 roku spadek o 2%. Pod względem płci widoczna jest niewielka dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było w 2020 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet - 220, liczba mężczyzn - 158).

Wykres 34. Mieszkańcy gminy Witnica zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową możemy zauważyć, że w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek udziału osób mających więcej niż 50 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Różnica pomiędzy rokiem 2020 a 2017 dla tej grupy osób kształtuje się na poziomie 1 pp. Udział osób do 25 roku życia na przestrzeni lat 2017-2018 utrzymywał się na stałym

poziomie, natomiast w latach 2019-2020 ulegał wzrostowi. Udział osób do 30 roku życia na przestrzeni ostatnich czterech lat ulegał wahaniom. W całej Polsce udział bezrobotnych mieszkańców powyżej 50 roku życia wyniósł w 2020 roku 26%, a w gminie Witnica 25%, natomiast udział osób do 25 roku życia - 13%, co jest wartością nieco mniejszą niż w Gminie (15%).

Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Witnica w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2019

kategoria wiekowa	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	48	12	42	12	38	13	57	15
do 30 roku życia	105	27	83	24	80	28	112	30
powyżej 50 roku życia	102	26	99	29	74	26	96	25

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy zatem do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Witnica oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Na przestrzeni ostatnich czterech lat udział osób długotrwale bezrobotnych systematycznie się zmniejszał. W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2020 roku 49%, a więc sytuacja w Gminie jest pod tym względem korzystniejsza.

Tabela 21. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Witnica oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2020

wyszczególnienie	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2020
liczba osób	210	160	120	157
%	54	47	42	42

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W związku z pandemią COVID-19 oraz związanymi z nią obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzanymi obostrzeniami oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- bezrobocie jako najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej,
- większy udział kobiet zarejestrowanych w PUP,
- ryzyko pogorszenia się sytuacji na rynku pracy spowodowane pandemią COVID-19.

WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

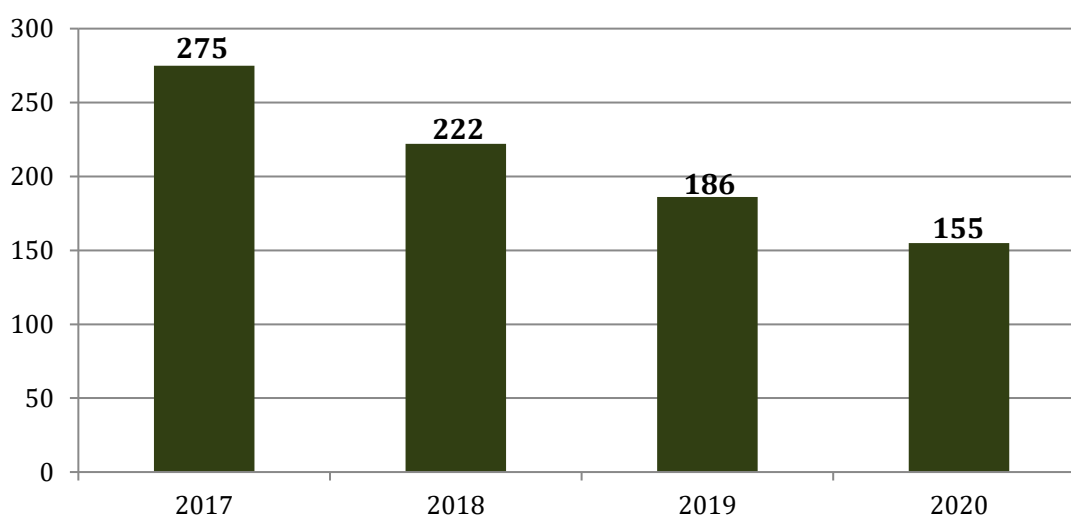
Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez

porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniane były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2020 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na drugim miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2017-2020 spadkowi. W 2017 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 275 rodzin, z kolei w 2020 roku – 155 rodzin. W stosunku do 2017 roku oznacza to spadek o 44%.

Wykres 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba osób, które pobierały zasiłki stałe ulegała spadkowi, w stosunku do 2017 roku zmniejszyła się o 33 osoby, tj. 27%. W przypadku zasiłków okresowych, w 2020 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 84 – co oznacza spadek o 37% w stosunku do roku 2017. Zasiłek celowy z kolei, został przyznany w 2020 roku 221 osobom, czyli 13% mniej niż w 2017 roku. Szczegółowe dane zaprezentowane zostały w poniższej tabeli.

Tabela 22. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2020

	2017	2018	2019	2020
--	------	------	------	------

rodzaj zasiłku	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	123	586 933	114	588 350	105	528 814	90	464 804
zasiłek okresowy	134	143 608	101	84 448	100	97 738	84	84 526
zasiłek celowy	253	425 227	251	432 246	241	513 333	221	515 281

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. W 2020 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 203 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 52 osobom. W ciągu ostatnich czterech lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne oraz niepieniężne ulegała spadkowi. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

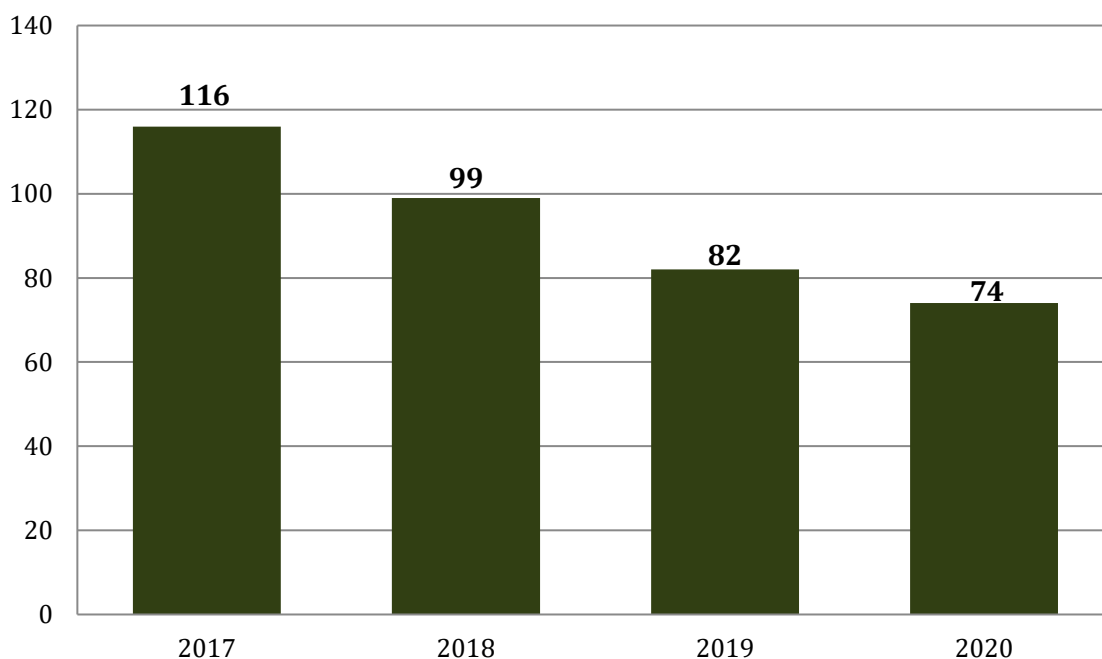
Tabela 23. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
świadczenie pieniężne	224	222	207	203
świadczenie niepieniężne	102	91	72	52

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2020 roku świadczenie pieniężne w formie dotatków mieszkaniowych otrzymały 74 gospodarstwa domowe. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe ulegała spadkowi.

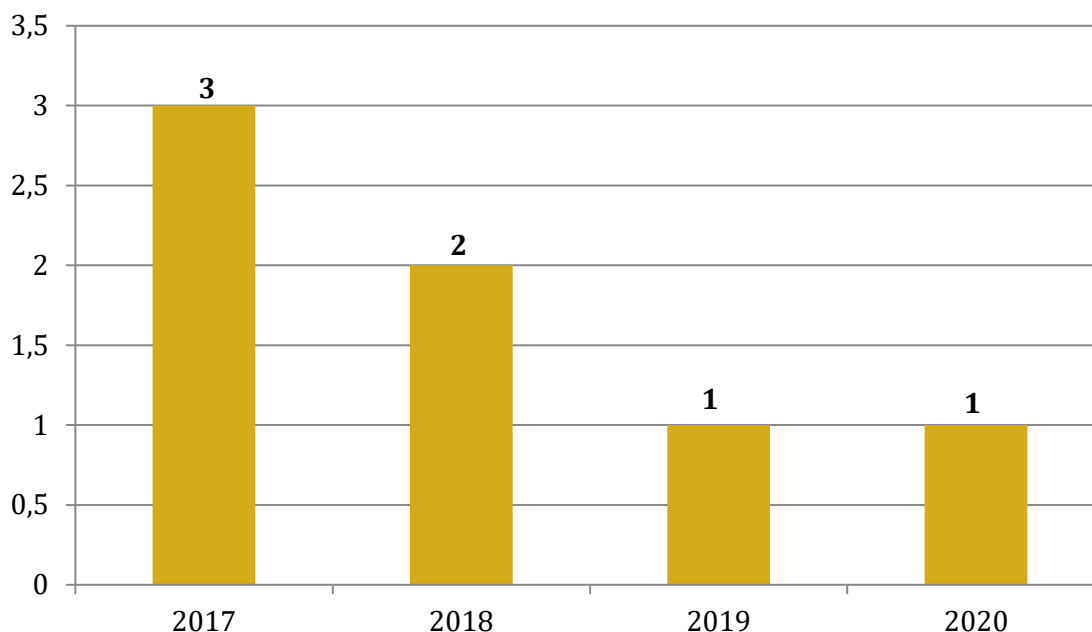
Wykres 36. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2020 roku z powodu bezdomności z pomocy i wsparcia skorzystała 1 rodzina. Informacje w tym zakresie na przestrzeni lat 2017-2020 przedstawia poniższy wykres. Dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z MGOPS wskazują na to, że problem bezdomności na terenie Gminy nie występuje w znacznym stopniu.

Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020

Na terenie gminy Witnica działalność prowadzi Centrum Integracji Społecznej, które funkcjonuje przy stowarzyszeniu WSPARCIE. CIS prowadzi działania w ramach Ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r., przepisy ustawy stosują się w szczególności do:

- bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
- uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
- chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którzy podlegają

wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym¹⁶.

W zajęciach w CIS uczestniczy 50 osób, które zgodnie z porozumieniem z MGOPS Witnica oraz z PUP w Gorzowie Wielkopolskim zostały skierowane do uczestnictwa.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczanej bezradności.

PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Z danych przekazanych przez Komisariat Policji w Witnicy wynika, że w 2020 roku liczba podejmowanych interwencji domowych wyniosła 307, co oznacza wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 26. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 24. Liczba interwencji domowych podejmowanych na terenie gminy Witnica w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba interwencji domowych	285	191	181	307

Źródło: Dane przekazane przez Komisariat Policji w Witnicy

¹⁶ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 176).

Według danych przekazanych przez Komisariat Policji w Witnicy liczba ujawnionych przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu na terenie Gminy w latach 2017-2019 ulegała spadkowi, natomiast w 2020 roku zauważalny jest niewielki wzrost.

Tabela 25. Liczba przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu na terenie gminy Witnica na lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba ujawnionych przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu	8	7	2	4

Źródło: Dane przekazane przez Komisariat Policji w Witnicy

W 2020 roku liczba osób zatrzymanych, które były pod wpływem środków odurzających wyniosła 24, oznacza to wzrost w stosunku do 2017 roku o 10 przestępstw, natomiast w porównaniu 2018 i 2019 roku o 5.

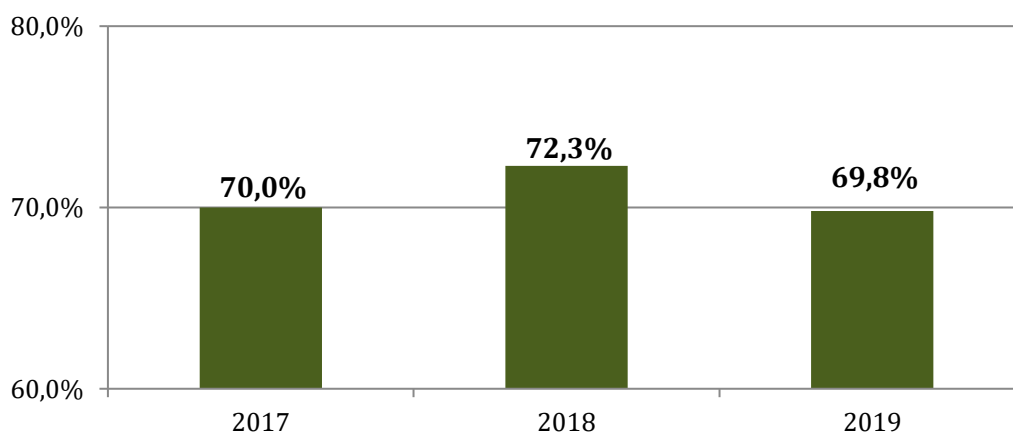
Tabela 26. Liczba osób zatrzymanych pod wpływem środków odurzających w gminie Witnica w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób pod wpływem środków odurzających	14	19	19	24

Źródło: Dane przekazane przez Komisariat Policji w Witnicy

Rozpatrując kwestie wykrywalności przestępstw na terenie gminy Witnica w 2019 roku można zauważyć, że wskaźnik ten jest mniejszy od wskaźnika wykrywalności na terenie województwa lubuskiego (72,3%), a także całej Polski (73%). Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie wynosi 69,8%. Zaobserwować można, że na przestrzeni omawianych lat wartość wskaźnika wykrywalności sprawców na terenie Gminy ulegała wahaniom.

Wykres 38. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Witnica w latach 2017-2019 (szacunkowo, dane powiatowe)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Witnica

| Obszary problemowe

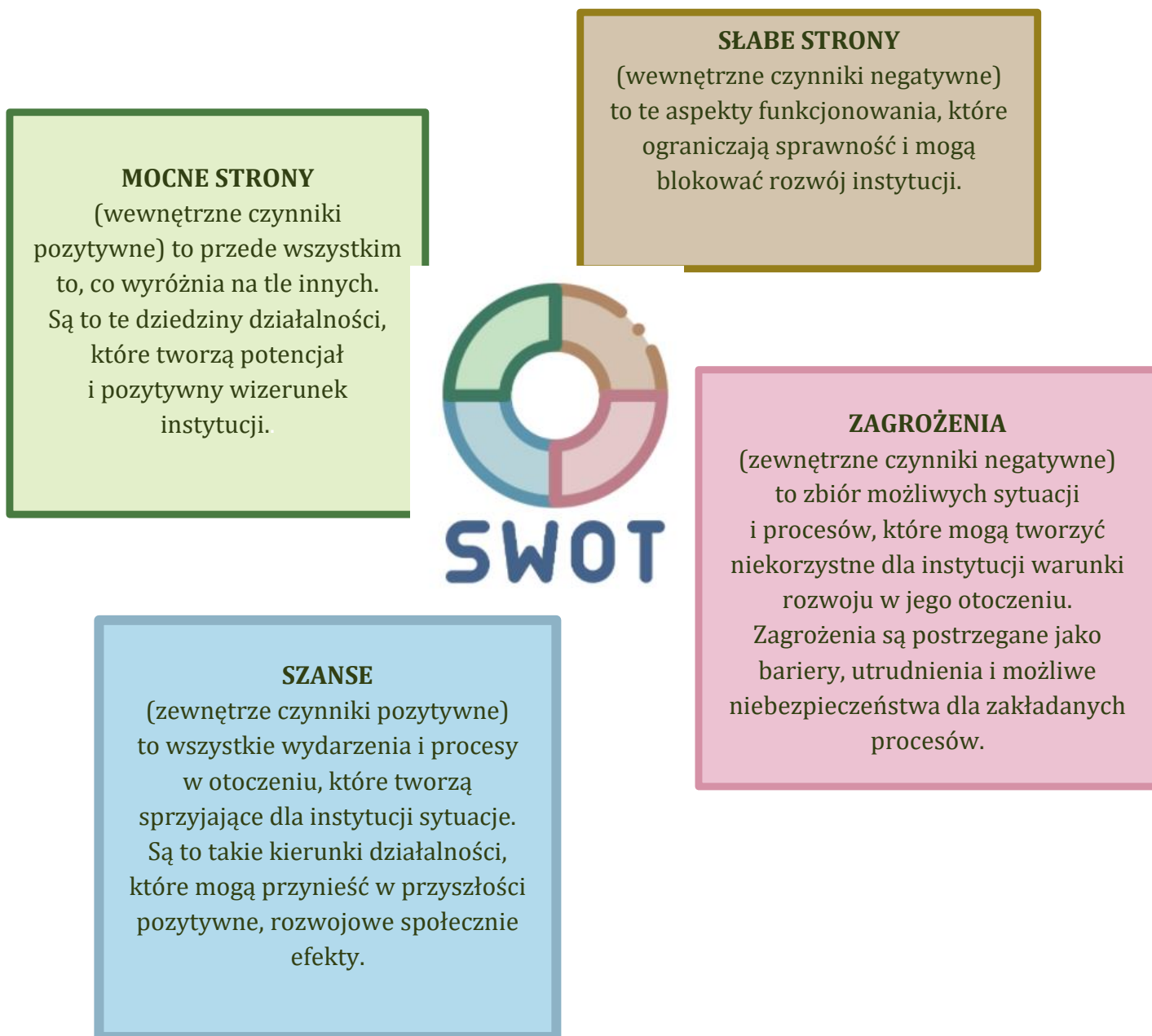
W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- stosunkowo niski wskaźnik wykrywalności przestępstw w Gminie,
- wzrost liczby interwencji domowych.

ANALIZA SWOT

Jedną z powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Spadek stopy bezrobocia.2. Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy.3. Funkcjonowanie na terenie Gminy średnich przedsiębiorstw.4. Szeroko rozwinięta infrastruktura edukacyjna oraz sportowa.5. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych.6. Spadek wskaźnika deprywacji lokalnej.7. Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.8. Dobrze rozwinięta oferta kulturowa.9. Spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.10. Szeroko rozwinięta opieka zdrowotna.11. Spadek udziału bezrobotnych mieszkańców zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym.12. Baza instytucji prowadzących działalność w zakresie polityki społecznej oraz innych działań wspierających mieszkańców: MGOPS, MGKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, CIS, MBP oraz MDK.13. Funkcjonowanie punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.14. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.15. Brak osób korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii.16. Funkcjonowanie na terenie Gminy przedszkoli oraz żłobka.17. Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, bezrobocia, ubóstwa oraz bezdomności.	<ol style="list-style-type: none">1. Ujemny przyrost naturalny.2. Stopa bezrobocia na większym poziomie niż w powiecie i województwie.3. Wysoka liczba rodzin, którym udzielone zostały świadczenia z powodu bezrobocia, ubóstwa, niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby.4. Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni ostatnich lat.5. Stosunkowo wysoka liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.6. Wzrost liczby interwencji domowych.7. Stosunkowo niski wskaźnik wykrywalności przestępstw.8. Brak rodzin wspierających.

18. Funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Dziennego Domu Pobytu „Senior Wigor”.

SZANSE

1. Rozwój gospodarczy Gminy.
2. Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.
3. Promocja Gminy w całej Polsce.
4. Utworzenie nowych miejsc pracy.
5. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
6. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
7. Zewnętrzne źródła finansowania, między innymi z Unii Europejskiej.
8. Rozwój cywilizacyjny, nowe technologie informatyczne.
9. Polityka senioralna oraz prorodzinna państwa.
10. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych.
11. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
12. Powstawanie organizacji pozarządowych ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych.
13. Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
14. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.

ZAGROŻENIA

1. Starzejące się społeczeństwo.
2. Konsekwencje gospodarcze i zdrowotne spowodowane pandemią koronawirusa.
3. Przepisy prawne utrudniające wprowadzania nowych rozwiązań.
4. Wykluczenie cyfrowe części mieszkańców, przede wszystkim osób starszych.
5. Niedostosowanie oferty kształcenia do zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy.
6. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i niepełnosprawnych.
7. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
8. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
9. Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
10. Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
11. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
12. Ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.
13. Rozwój problemów uzależnień behawioralnych wynikających z długotrwałej izolacji i ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

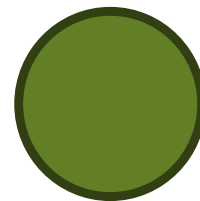
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Witnica została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Brzmi ona następująco:

Cele strategiczne i operacyjne

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

Cel strategiczny nr 1 ■ • Sprawny i efektywny system wspierania rodziny.

Cel strategiczny nr 2 ■ • Zapobieganie izolacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel strategiczny nr 3 ■ • Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz rozwój systemu wspierającego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Cel strategiczny nr 4 ■ • Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny nr 5 ■ • Aktywizacja osób pozostających bez pracy.

Cel strategiczny nr 6 ■ • Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i grup zagrożonych ubóstwem.

Cel strategiczny nr 7 ■ • Poprawa funkcjonowania społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Sprawny i efektywny system wspierania rodziny.

Cel operacyjny nr 1

Poprawa funkcjonowania rodzin, poprzez podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego rodziców i opiekunów.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	2022-2027	MGOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodziny wspierającej na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodziny wspierającej.	2022-2027	MGOPS	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	2022-2027	MOPS, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze. Liczba zorganizowanych warsztatów.	Rok: 2022, 2024, 2026	MGOPS, UMiG, placówki oświatowe, PCPR	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	2022-2027	MGOPS, PCPR, Sąd	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2**Poprawa funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.**

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z placówkami oświatowymi.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez pomoc ze strony placówek oświatowych.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka.	2022-2027	MGOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Współpracowanie z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do występujących problemów wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek z którymi podjęto współpracę.	2022-2027	MGOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Wzrost poziomu edukacji w szkołach.	Liczba działań podjętych w celu doposażenia placówek oświatowych.	2022-2027	UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie, wspieranie i promocja imprez/wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	Liczba zorganizowanych imprez. Liczba uczestników.	2022-2027	UMiG, MGOPS, placówki oświatowe, MBP, MDK	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, podejmowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych.	2022-2027	UMiG, MGOPS, placówki oświatowe, MBP, MDK	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 2

Zapobieganie izolacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel operacyjny nr 1					
Włączanie seniorów oraz osób niepełnosprawnych do aktywnego udziału w różnych dziedzinach życia.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób niepełnosprawnych po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.	2022, 2024, 2026	UMiG, MGOPS	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz wspieranie ich działalności.	Zintensyfikowanie działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2022-2027	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.	Zwiększenie realizowanych projektów na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych o 20%.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników.	2022-2027	MGOPS, UMiG, NGO, MBP, MDK, CIS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy materialnej osobom niepełnosprawnym i starszym.	Poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych i starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	2022-2027	MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechnienia o 20%.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	2022-2027	MGOPS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa

Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych.	Zapewnienie pomocy i towarzystwa osobom starszym i niepełnosprawnym oraz wspieranie ich w codzienności.	Liczba podjętych działań propagujących wolontariat. Liczba osób uczestniczących w wolontariacie.	2022-2027	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy
Prowadzenie i promocja nowoczesnych rozwiązań opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi (np. teleopieka, teleaniół itp.).	Poprawa dostępności do nowoczesnych usług opieki dla osób niepełnosprawnych i starszych.	Liczba osób objętych nowoczesnymi rozwiązaniami w zakresie opieki.	2022-2027	MGOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON

Cel operacyjny nr 2

Uaktywnienie w życiu społecznym osób starszych i niepełnosprawnych, a także kształtowanie pozytywnych postaw mieszkańców Gminy wobec tych osób.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć: rekreacyjno-sportowych, kulturalnych, promujących zdrowy i aktywny tryb życia oraz edukacyjnych, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób niepełnosprawnych.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób niepełnosprawnych, wzrost ich aktywności społecznej oraz umiejętności.	Liczba seniorów oraz osób niepełnosprawnych uczestniczących w zajęciach.	2022-2027	UMiG, MBP, MDK, CIS, NGO	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej i z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób niepełnosprawnych.	Liczba podjętych działań promujących.	2022-2027	MGOPS, UMiG, MBP, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ przeprowadzonych warsztatów.	2022, 2024, 2026	UMiG, MBP, MDK, NGO, Dzienny Dom Pobytu Senior - Wigor w Witnicy	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 3

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz rozwój systemu wspierającego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Cel operacyjny nr 1					
Uskutecznienie systemu wspierającego osoby uzależnione i ich rodziny.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	2022-2027	MGOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie powstania grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu (AA), dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Powstanie grupy samopomocowej dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.	2022-2027	MGOPS, MGKRPA, NGO	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	2022-2027	MGOPS, MGKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

<p>Podjęmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.</p>	<p>Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.</p>	<p>Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.</p>	<p>2022-2027</p>	<p>MGKRPA</p>	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
<p>Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.</p>	<p>Zwiększenie dostępności do udziału w programach terapeutycznych.</p>	<p>Liczba sfinansowanych programów. Liczba uczestników programów.</p>	<p>2022-2027</p>	<p>MGKRPA</p>	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
<p>Cel operacyjny nr 2 Zwiększenie świadomości społecznej dzieci i młodzieży z zakresu korzyści ze zdrowego stylu życia oraz opóźnienie inicjacji alkoholowej.</p>					
<p>Działania przewidziane do realizacji</p>	<p>Rezultaty</p>	<p>Wskaźniki realizacji działań</p>	<p>Termin realizacji</p>	<p>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</p>	<p>Źródła finansowania</p>
<p>Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.</p>	<p>Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.</p>	<p>2022-2027</p>	<p>MGKRPA, MGOPS, placówki oświatowe</p>	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
<p>Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.</p>	<p>Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.</p>	<p>2022-2027</p>	<p>MGKRPA, placówki oświatowe,</p>	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>

Organizowanie wycieczek z programem i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci biorących udział w wycieczce z programem profilaktycznym.	2022-2027	MGOPS, MGKRPA	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych.	2022-2027	MGOPS, MGKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	2022-2027	MGKRPA, MGOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Cel operacyjny nr 3					
Promowanie prawidłowych postaw wśród mieszkańców w zakresie używania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Zmniejszenie skali prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych. Liczba uczestników.	2022-2027	MGKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Organizowanie szkoleń dla członków Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływać profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	2022-2027	MGKRPA, MGOPS, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	Liczba ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	2022-2027	MGKRPA, MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy międzyinstytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	2022-2027	MGKRPA, MGOPS, UMiG, NGO, MBP, MDK	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 4

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny nr 1					
Zwiększenie dostępu do specjalistycznej pomocy i wsparcia osobom doświadczających przemocy.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	2022-2027	MGOPS, MGKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, sąd	Budżet Gminy
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	2022-2027	MGOPS, MGKRPA, ZI	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	2022-2027	MGOPS, MGKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, sąd	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	2022-2027	MOPS, MGKRPA, ZI	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2

Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie oraz wzrost wrażliwości społecznej na jej przejawy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych, liczba zorganizowanych działań.	Rok: 2022, 2024, 2026	MGOPS, UMiG, MGKRPA, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	2022- 2027	MGOPS, MGKRPA, ZI, UMiG, PCPR, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach, liczba zorganizowanych warsztatów.	2022- 2027	UMiG, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 5

Aktywizacja osób pozostających bez pracy.

Cel operacyjny nr 1					
Wspieranie zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	2022-2027	MGOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	2022-2027	MGOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	2022-2027	MGOPS, PUP, UMiG	Budżet Gminy
Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	2022-2027	MGOPS, PUP	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 6

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i grup zagrożonych ubóstwem.

Cel operacyjny nr 1					
Polepszenie sytuacji materialnej i niematerialnej mieszkańców Gminy.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	2022-2027	MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	2022-2027	MGOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	2022-2027	MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	2022-2027	MGOPS, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Tworzenie warunków do powstawania nowych organizacji	Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom potrzebującym oraz	Liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych.	2022-2027	UMiG, MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

pozarządowych działających na rzecz polityki społecznej.	wzrost aktywności obywatelskiej.				Fundusze Europejskie
--	----------------------------------	--	--	--	----------------------

CEL STRATEGICZNY NR 7

Poprawa funkcjonowania społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi.

Cel operacyjny nr 1					
Zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do specjalistycznej pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców mających problemem w zakresie zdrowia psychicznego zgłaszających się po pomoc.	Liczba przeprowadzonych działań.	Rok: 2022- 2027	MGOPS, UMiG	Budżet Gminy
Prowadzenie kampanii profilaktycznych, wykładów, spotkań ze specjalistami na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej w odniesieniu do uwarunkowań związanych z pandemią COVID-19.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej.	Liczba przeprowadzonych kampanii/wykładów / spotkań.	2022, 2024, 2026	MGOPS, UMiG	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów. Liczba uczestników.	2022- 2027	MGOPS, UMiG, placówki oświatowe,	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	2022- 2027	MGOPS, placówki oświatowe,	Budżet Gminy

Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów dotyczących systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie zdrowia psychicznego wśród uczniów.	Liczba uczestników warsztatów.	2022, 2024, 2026	MGOPS, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.	Poprawa funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba działań podjętych we współpracy z PCPR oraz PUP.	2022-2027	MGOPS, PCPR, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Witnica. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Witnica. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2019-2020, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

W prognozie na lata 2022-2027 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Witnicy.

Tabela 27. Ramy finansowe Strategii

L.P.	Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
1	2019	5 042 530
2	2020	5 042 453
L.P.	Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
1	2021	5 168 514
2	2022	5 297 727
3	2023	5 430 170
4	2024	5 565 925
5	2025	5 705 073
6	2026	5 847 700
7	2027	5 993 892
c	Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
1	2019	72 613
2	2020	62 646

L.P.	Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
1	2021	64 212
2	2022	65 817
3	2023	67 463
4	2024	69 149
5	2025	70 878
6	2026	72 650
7	2027	74 466
L.P.	Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
1	2019	17 310 034
2	2020	20 290 045
L.P.	Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
1	2021	20 797 296
2	2022	21 317 229
3	2023	21 850 159
4	2024	22 396 413
5	2025	22 956 324
6	2026	23 530 232
7	2027	24 118 487

Źródło: opracowanie własne

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych

elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w kolejnej tabeli.

Tabela 28. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Witnicy o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica na lata 2022-2027”.	III kwartał 2021 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2022 r. – IV kwartał 2027 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2022 r. do 2027 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	IV kwartał 2027 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez nią choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik MGOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania

społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii kierownik MGOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Witnicy. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami MGOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczność uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą kontaktować się z jednej strony z otoczeniem wewnętrznym, obejmującym pracowników, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu Gminą (ich wiedza, motywacja, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne,) lecz także technologie i zasoby organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej to:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w Strategii odnoszące się do poszczególnych zadań. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UMiG, Policji, PUP, ze sprawozdań MGOPS, MGKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MGOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Witnicy. Wnioski z monitoringu będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

Ewaluacja

Końcowa ewaluacja Strategii posłuży samorządowi gminy Witnica w ocenie realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. Wskaźniki realizacji działań, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, wskazane

zostały w dokumencie strategicznym przy poszczególnych zadaniach/działaniach. Zostały one określone w oparciu o przewidywane rezultaty zadań/działań. Wskaźniki realizacji działań, jak i ramy finansowe zostały zaplanowane w oparciu o szacunkowe przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny.

W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport zawierający dane liczbowe, ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych wartości wskaźników realizacji działań ustalonych do każdego działania/zadania. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim będą zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Witnica jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i cele operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, sytuacji rodzin, profilaktyki uzależnień, problemu przemocy w rodzinie, sytuacji seniorów i osób niepełnosprawnych, systemu ochrony zdrowia psychicznego, problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz problemu bezrobocia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście

nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Witnica i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Realizacja Strategii powinna przyczynić się do polepszenia jakości życia mieszkańców gminy Witnica, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
2. <https://bdl.stat.gov.pl/>
3. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>
4. <https://pl.wikipedia.org/wiki/>
5. <https://poradnik.ngo.pl/>
6. <https://www.polskawliczbach.pl/>
7. J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
8. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
9. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
10. M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje.
11. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2020.
12. Pilotażowe programy rewitalizacji społecznej realizowane w partnerstwach lokalnych. Dokumentacja konkursowa, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.
13. R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN.
14. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2017-2020.
15. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2020.
16. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).
18. www.psychiatriapolska.pl

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy na mapie powiatu gorzowskiego	16
Rysunek 2. Położenie gminy Witnica na mapie Polski.....	17
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Witnica według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)	22
Rysunek 4. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Witnica alkoholu w latach 2017-2020.....	52
Rysunek 5. Miejsca gdzie można uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku przemocy w rodzinie na terenie gminy Witnica.....	55
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego	79

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	7
Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2019.....	19
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2019 (w procentach)	19
Tabela 4. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Witnica (stan na koniec 2019 roku).....	22
Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Witnica porównaniu do powiatu gorzowskiego w 2019 roku	27
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019.....	27
Tabela 7. Instalacje techniczno-sanitarne w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019.....	28
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2020	35
Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020	36
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2017-2020.....	36

Tabela 11. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku	40
Tabela 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019 (dane dotyczą okresu od stycznia do czerwca)	41
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020.....	45
Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2020.....	45
Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2020.....	46
Tabela 16. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2017-2020	46
Tabela 17. Działania Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020	51
Tabela 18. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020	57
Tabela 19. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Witnica zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2017-2019 (w procentach)	66
Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Witnica w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2019.....	67
Tabela 21. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Witnica oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2017-2020... ..	67
Tabela 22. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2020.....	69
Tabela 23. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2017-2020	70
Tabela 24. Liczba interwencji domowych podejmowanych na terenie gminy Witnica w latach 2017-2020.....	73

Tabela 24. Liczba przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu na terenie gminy Witnica na lat 2017-2020.....	74
Tabela 24. Liczba osób zatrzymanych pod wpływem środków odurzających w gminie Witnica w latach 2017-2020.....	74
Tabela 25. Ramy finansowe Strategii	96
Tabela 26. Harmonogram wdrażania Strategii.....	98

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Witnica w latach 2017-2019.....	18
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Witnica na przestrzeni lat 2017-2019.....	18
Wykres 3. Stopa bezrobocia dla Gminy (szacunkowa), powiatu gorzowskiego oraz Polski w latach 2017-2019.....	20
Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2019.....	20
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2020.....	21
Wykres 6. Ludność gminy Witnica według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku	23
Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Witnica (w procentach).....	24
Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy Witnica, powiatu gorzowskiego i województwa lubuskiego	25
Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Witnica, powiecie gorzowskim oraz województwie lubuskim w latach 2017-2019.....	26
Wykres 10. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Witnica oraz województwie lubuskim w latach 2017-2019.....	28
Wykres 11. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2020.....	34
Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Witnica w latach 2017-2020	34
Wykres 13. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2020	35

Wykres 14. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin).....	36
Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2020	37
Wykres 16. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi	41
Wykres 17. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2020	42
Wykres 18. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2020	42
Wykres 19. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2017-2020	43
Wykres 20. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2020	45
Wykres 21. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznane na przestrzeni lat 2017-2020 (liczba osób)	48
Wykres 22. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z MGOPS, z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2020	50
Wykres 23. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnienia oraz Przeciwdziałania Przemocy w Gminie w latach 2017-2020	51
Wykres 24. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Witnica na przestrzeni lat 2017-2020	53
Wykres 25. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z MGOPS, z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2017-2020	56
Wykres 26. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2017-2020	57
Wykres 27. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Witnica, województwie lubuskim i całej Polsce na przestrzeni lat 2017-2019	59
Wykres 28. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2020	59
Wykres 29. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2017-2020	60

Wykres 30. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2020 (liczba świadczeń)	61
Wykres 31. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2020.....	62
Wykres 32. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2020	64
Wykres 33. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2020.....	65
Wykres 34. Mieszkańcy gminy Witnica zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2020	66
Wykres 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2020	69
Wykres 36. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2017-2020.....	70
Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2020	71
Wykres 38. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Witnica w latach 2017-2019 (szacunkowo, dane powiatowe)	74